

**Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет**

„БЪЛГАРСКА НЕЗАВИСИМА ЕНЕРГИЙНА БОРСА“ЕАД

31 декември 2018 г.

Съдържание

Страница

Годишен доклад за дейността	i
Доклад на независимия одитор	ii
Отчет за финансовото състояние	1
Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход	2
Отчет за промените в собствения капитал	3
Отчет за паричните потоци	4
Пояснителни бележки към финансовия отчет	5-50

INDEPENDENT
BULGARIAN
ENERGY EXCHANGE
YOU SELL, WE DELIVER CONFIDENCE

ДОКЛАД

за дейността и финансово-икономическото състояние на БНЕБ
ЕАД за периода 01.01.2018 – 31.12.2018 г.

БЪЛГАРСКА НЕЗАВИСИМА ЕНЕРГИЙНА БОРСА ЕАД

Финална версия

Съдържание

АНАЛИЗ НА ТЪРГОВСКАТА ДЕЙНОСТ	2
1. Наименование, адрес и актуални данни по последна регистрация	2
2. Собственост и управление	3
3. Описание на дейността на БНЕБ ЕАД	5
3.1. Борсов пазар „ден напред“ (DAM).....	6
3.2. Борсов пазар, сегмент „в рамките на деня“ (IDM)	13
3.3. Борсов пазар, сегмент „централизиран пазар за покупко продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори“ (CMBC)	15
3.4. Докладване на данни съгласно изискванията на REMIT.....	19
4. Администриране на пазарните сегменти.....	20
4.1. Борсов пазар, сегмент „ден напред“ (DAM)	20
4.2. Борсов пазар, сегмент „в рамките на деня“ (IDM)	21
4.3. Борсов пазар, сегмент „Централизиран пазар за покупко продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори“ (CMBC)	21
5. Анализ и оценка на стратегическата среда.....	21
6. Развитие на процесите на пазарна интеграция и ролята на БНЕБ ЕАД.....	23
7. Статус на общоевропейския проект за единно пазарно обединение и нормативната рамка определяща дейността на БНЕБ ЕАД	26
АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ	29
1. Баланс.....	29
2. Приходи и разходи	30
3. Паричен поток	31
4. Отчет за промени в собствения капитал.....	33
5. Рискови фактори	34
5.1. Категории финансови активи и пасиви	34
5.2. Анализ на пазарния риск	34
6. Информация по чл.100н от Закона за публичното предлагане на ценни книжа /ЗППЦК/.....	37

Настоящият доклад за дейността на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД (наричано по-долу „Дружеството“) представя коментар и анализ на финансовите отчети, както и друга съществена информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на Дружеството, като обхваща периода от 1 януари до 31 декември на отчетната 2018 година.

Докладът представя информация за важни събития, настъпили през периода. Същият отразява тяхното влияние върху резултатите в годишния финансов отчет, както и описание на основните рискове и несигурности, пред които е изправено Дружеството.

Представеният от БНЕБ ЕАД финансов отчет е изготвен на база Международните стандарти за финансово отчитане, Закона за счетоводството /ЗСч./, съобразен е с действащите законови и подзаконови нормативни актове, в съответствие е с утвърдената единна счетоводна политика на Дружеството. Финансовият отчет е одитиран от Одиторско дружество „Ейч Ел Би България“ ООД.

Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 39 от ЗСч., чл.100н, ал.1, ал. 4, т.1, 2, 4 и 5 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа /ЗППЦК/, както и чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон /ТЗ/.

АНАЛИЗ НА ТЪРГОВСКАТА ДЕЙНОСТ

1. Наименование, адрес и актуални данни по последна регистрация

„Българска независима енергийна борса“ ЕАД (БНЕБ ЕАД) е дружество, регистрирано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията, ЕИК 202880940, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Княз Александър Дондуков“ 19, ет.7. Дружеството е учредено за неопределен срок и е регистрирано по Закона за данък върху добавената стойност.

БНЕБ ЕАД е с капитал 2 176 640 (два милиона сто седемдесет и шест хиляди шестстотин и четиридесет) лева, разпределен в 217 664 (двеста и седемнадесет хиляди шестстотин шестдесет и четири) поименни акции с номинална стойност 10 лева всяка. Капиталът е изцяло внесен от „Български енергиен холдинг“ ЕАД (БЕХ ЕАД) през 2017 г., като на 15.02.2018 г. 100% от капитала на дружеството е прехвърлен на „Българска Фондова Борса - София“ АД в резултат от договор за покупко-продажба.

Дружеството не притежава собствени акции. През 2018 година то не е придобивало или прехвърляло собствени акции.

2. Собственост и управление

Към 31.12.2018 г. едноличен собственик на капитала на дружеството е „Българска Фондова Борса“ АД (БФБ АД)¹, регистрирано в Търговския регистър при Агенцията по вписванията с ЕИК 030412611.

На 15.02.2018 г. в Търговски регистър е вписана промяна в собствеността на БНЕБ ЕАД. Едноличен собственик на капитала след 15.02.2018 год. е БФБ АД.

Горепосочената промяна е следствие на издадено Решение С(2018)572 на Европейската комисия (ЕК), с което окончателно се одобрява БФБ АД за купувач на БНЕБ ЕАД, като се заключава, че продажбата се извършва по начин, който удовлетворява ангажиментите, поети от БЕХ ЕАД пред ЕК, а именно продажбата на 100% от капитала на БНЕБ ЕАД на дружество или институция извън състава на Министерство на Енергетиката съгласно условията съдържащи се в ангажиментите поети от БЕХ ЕАД към ЕК по дело АТ.39767 "ВЕН Electricity"².

Органите на управление на БНЕБ ЕАД са: Общото събрание (едноличен собственик на капитала) и Съвета на директорите (СД). Правата на едноличния собственик на капитала се упражняват от Съвета на директорите на БФБ АД. Съветът на директорите на БНЕБ ЕАД се състои от три члена с тригодишен мандат. Съветът на директорите е в състав:

- Деян Красимиров Иванов – председател на СД (до 15.02.2018 г.);
- Васил Димитров Големански - председател на СД (след 15.02.2018 г.)
- Константин Валериев Константинов – изпълнителен директор и член на СД;
- Никола Веселинов Габровски – член на СД.

Организирането на дейността и оперативното ръководство се осъществяват от изпълнителния директор в съответствие с Устава, решенията на Общото събрание и Съвета на директорите на БНЕБ ЕАД.

Информация за придобитите, притежаваните и прехвърлени акции на дружеството от членовете на СД на БНЕБ ЕАД

Членовете на СД на БНЕБ ЕАД не притежават акции или облигации на дружеството. За тях не са предвидени привилегии или изключителни права да придобиват акции и облигации на дружеството.

Информация относно участието на членовете на Съвета на директорите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто

¹ Преименувана на 03.07.2018 г. на „Българска Фондова Борса“ ЕАД

² http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39767/39767_2018_3.pdf

от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

Членовете на СД на БНЕБ ЕАД не участват в други търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, не притежават повече от 25 на сто от капитала на друго търговско дружество, както и не участват в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети.

Информация за договори по чл. 240 "б" от Търговския закон

Дружеството не е сключвало договори с членове на Съвета на директорите, в нарушение на чл. 240 „б“ от ТЗ, както и със свързани с тях лица.

Персонал

Към 31 декември 2018 г. списъчният брой на персонала на Дружеството по трудови правоотношения е 22 души, разпределен в следните категории:

Списъчен брой на персонала

31 декември 2018 г.

Общо наети лица по трудово правоотношение, в т.ч.

Ръководни служители	6
Аналитични специалисти	13
Приложни специалисти	3

Свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват:

1. Едноличния акционер до 15.02.2018 г. в лицето на „Български енергиен холдинг“ ЕАД, съответно неговите дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия и ключов управленски персонал;

Предприятия под общ съвместен контрол (предприятия в Група)

„Национална Електрическа Компания“ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „ТЕЦ Марица Изток 2“ ЕАД, „Мини Марица-изток“ ЕАД, „Булгаргаз“ ЕАД, „Булгартрансгаз“ ЕАД, „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, „Булгартел“ ЕАД, „АЕЦ Козлодуй – Нови мощности“ ЕАД, „ВЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „Интерприборсервиз“ ООД, „ТЕЦ Марица Изток 2 (9 и 10)“ ЕАД, „ПФК Берое-Стара Загора“ ЕАД, „Булгартел-Скопие“ ДООЕЛ, „Енергиен оператор по измерване и информационни технологии“ ЕАД в ликвидация, „Енергийна инвестиционна компания“ ЕАД – в ликвидация.

Асоциирани и съвместни предприятия на Група БЕХ

„Ай Си Джи Би“ АД, „Южен поток България“ АД, „Контур Глобал Марица Изток 3“ АД, „Контур Глобал Оперейшънс България“ АД, ЗАД „Енергия“, ПОД „Алианс България“ АД, ХЕК „Горна Арда“ АД „Трансболкан Електрик Пауър Трейдинг С.А. – НЕСО“ С.А.

2. Едноличния собственик на капитала след 15.02.2018 г., „Българска Фондова Борса“ АД, заедно със съответните и дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия и ключов управленски персонал.

Предприятия под общ съвместен контрол (предприятия в Група)

„Сервиз финансови пазари“ ЕООД

Асоциирани и съвместни предприятия на Група БФБ АД

„Централен Депозитар“ АД

3. Описание на дейността на БНЕБ ЕАД

Дружеството е създадено с Решение по т. I.7 от Протокол № 72-2013/ 11.12.2013 г. на Съвета на директорите на БЕХ ЕАД. През месец януари 2014 г. БНЕБ ЕАД подава заявление в Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР³) за издаване на лицензия за дейността „организиране на борсов пазар на електрическа енергия“. С решение № Л-422 от 31.03.2014 г., КЕВР издава лицензия за съответната дейност за срок от 10 години.

Дейността на БНЕБ ЕАД е тясно свързана с процеса на либерализация и обединяване на електроенергийните пазари в Европейския съюз и западните балкани и гарантира прозрачност, равнопоставеност, недискриминация и сигурност за участниците на пазара на електрическа енергия.

БНЕБ ЕАД допринася за развитието на пазара на електроенергия в България, като чрез интегрирането на различни сегменти за търговия с електрическа енергия с физическа доставка и предоставянето на допълнителни услуги, дава възможност за въвеждане на нови инструменти и продукти за търговия и задоволява нужди на пазарните участници.

Лицензионната дейност, която дружеството развива, включва борсов пазар със следните сегменти с физическа доставка разделени по период на търгуваната и доставяна електрическа енергия:

- „Ден напред“ (Day Ahead market - DAM);
- „В рамките на деня“ (Intraday market - IDM);

³ Към настоящия момент Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР), наименование изменено с ЗИД ЗЕ, ДВ, бр. 17 от 2015 г., в сила от 6.03.2015 г.

- „Централизиран пазар за покупко продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори“ (Centralized market for bilateral contracts - CMBC).

Първите два от тези пазарни сегменти следва да участват в обединение с вътрешнообщностните за Европейския съюз електроенергийни организирани пазари DAM и IDM, съгласно възприетите на европейско ниво механизми и целеви модел и в изпълнение на Регламент 1222/2015 на ЕК.

Нелицензионната дейност, която дружеството продължава да развива, включва предоставяне на услуга по докладване на данни съгласно изискванията на Регламент 1227/2011 на ЕК (REMIT), както и услуги по предоставяне на данни свързани с постигнати цени и търгувани количества на пазарните сегменти администрирани от БНЕБ ЕАД.

Борсовият пазар, администриран от БНЕБ ЕАД, заедно със всички свои сегменти има за цел да:

- Създаде условия за формиране и функциониране на пазар на електрическа енергия в конкурентна, прозрачна и недискриминационна среда;
- Предотврати възможности за злоупотреба с пазарна сила;
- Определи равновесни и референтни цени на електрическата енергия, съгласно търсенето и предлагането;
- Доведе до оптимално използване на ограничените преносни способности на междусистемните електропроводи посредством имплицитни разпределение на дневна база и в рамките на деня чрез борсовия пазар, след осъществяването на ценово обединение на пазарите;
- Създаде условия за повишаване на ликвидността и прозрачността на пазара;
- Насърчава лоялна конкуренция и лесен достъп за търговските участници;
- Разпределя ефективно ресурсите в сектор електроенергетика;

3.1. Борсов пазар „ден напред“ (DAM)

Сделките на борсов пазар, сегмент DAM се осъществяват в деня предхождащ деня на физическа доставка. DAM работи на принципа на аукциона. Съгласно механизмът за функциониране на този пазарен сегмент възприет на общеевропейско ниво, резултат от функционирането му е формирането на единни равновесни (клирингови) цени за всеки час на доставка, валидни за всички сделки за съответния час, получени в резултат на отчитане съвкупното търсене и предлагане на електрическа енергия.

Оперирането на пазарния сегмент DAM се основава на принципите на Европейския целеви модел, единното обединение на пазарите ден напред (SDAC – single day ahead market coupling) в съответствие с Регламент 1222/2015 на ЕК, както и правилата и процедурите

възприети от PCR⁴ консорциума и MRC⁵ инициативата, на които БНЕБ ЕАД е съответно асоцииран и пълноправен член.

БНЕБ ЕАД е страна по всички сключени сделки на този пазарен сегмент, като детайлна информация за механизмите на ценообразуване е публикувана на официалната страница на БНЕБ ЕАД - http://www.ibex.bg/bin/documents/197_file.pdf

Пазарният сегмент се оперира на базата на сключен договор за предоставяне на услуга между БНЕБ ЕАД и „Nord Pool Group“ AS, като борсовият оператор е в ролята на страна получаваща срещу заплащане услуга по опериране на пазарния сегмент посредством предоставяне на локално адаптирана търговска платформа (или т.нар. “Serviced PX”). Договорът е сключен на 21.04.2015 г. след проведена процедура по избор на изпълнител, на която участваха и други доставчици. Съгласно договорът с Nord Pool Group AS, пазарния сегмент „Ден Напред“ в българската пазарна зона се оперира, като част от MRC обединението и използвайки общоевропейския алгоритъм за изчисляване на цените и потоците EUPHEMIA⁶.

EUPHEMIA е алгоритъм, създаден и притежаван от консорциум от седем европейски борсови оператори (PCR), одобрен от системните оператори на съответните пазарните зони, както и от ACER⁷. Той е възприет на общоевропейско ниво за техническо средство за осъществяване на процеса по обединяване на борсовите пазари (или т. нар. Market coupling⁷). Използването на EUPHEMIA при изчисляването на цените и потоците в SDAC гарантира постигането на:

1. Максимално общо благосъстояние за всички пазарни участници;
2. Максимално конкурентна цена за електрическа енергия;
3. Ефективно имплицитно разпределение на трансграничните капацитети.

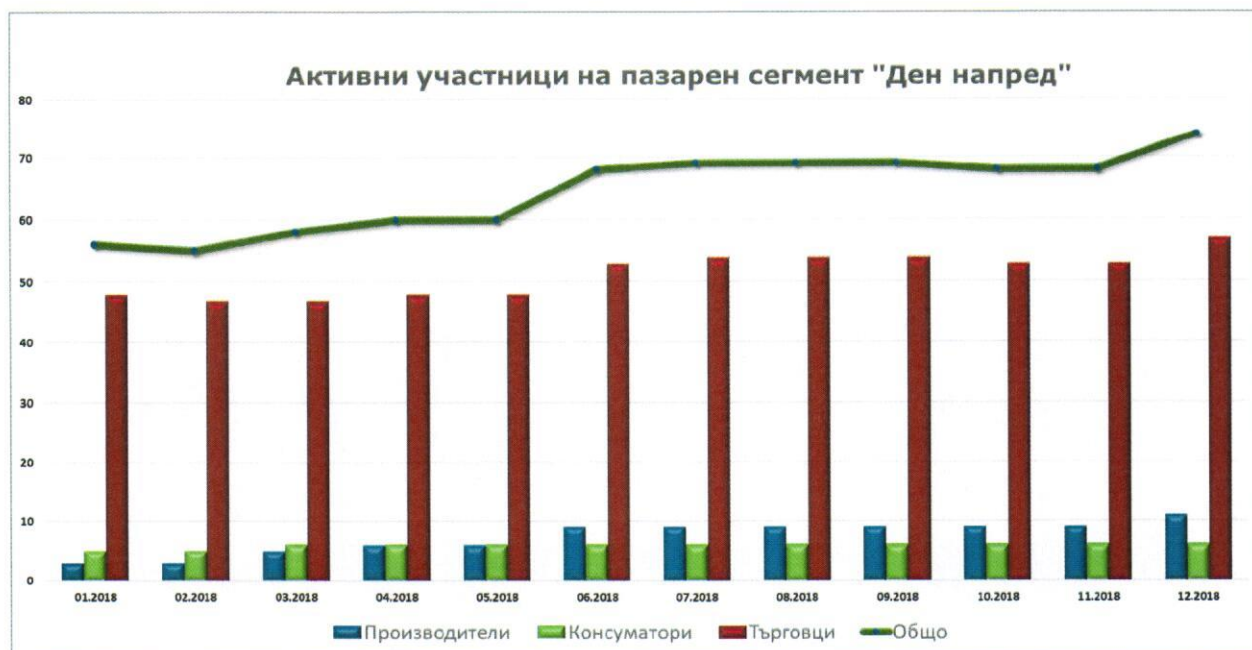
Към 31.12.2018 г. на DAM, администриран от БНЕБ ЕАД, са регистрирани 74 търговски участници, като тяхната структура и брой за периода 01-12.2018 г. са отразени в графиката по-долу:

⁴ PCR (Price coupling of region), проекта е инициатива на седемте най-големи борсови оператора в Европа (обединени под формата на консорциум), целяща осъществяването, чрез общи правила и процедури, на целевия модел, възприет на общностно ниво.

⁵ MRC (Multi-regional coupling project) е проект за обединение на националните електроенергийни пазари на базата на Европейския целеви модел (Single Price Market Coupling for DAM) с имплицитно разпределение на трансграничните преносни способности - https://www.entsoe.eu/Documents/Events/2014/141013_ENTSO-E_Update-on-IEM-related%20project%20work_final.pdf

⁶ EUPHEMIA – EU + Pan-European Hybrid Electricity Market Integration Algorithm - <http://www.ibex.bg/bg/downloads/euphemia/>

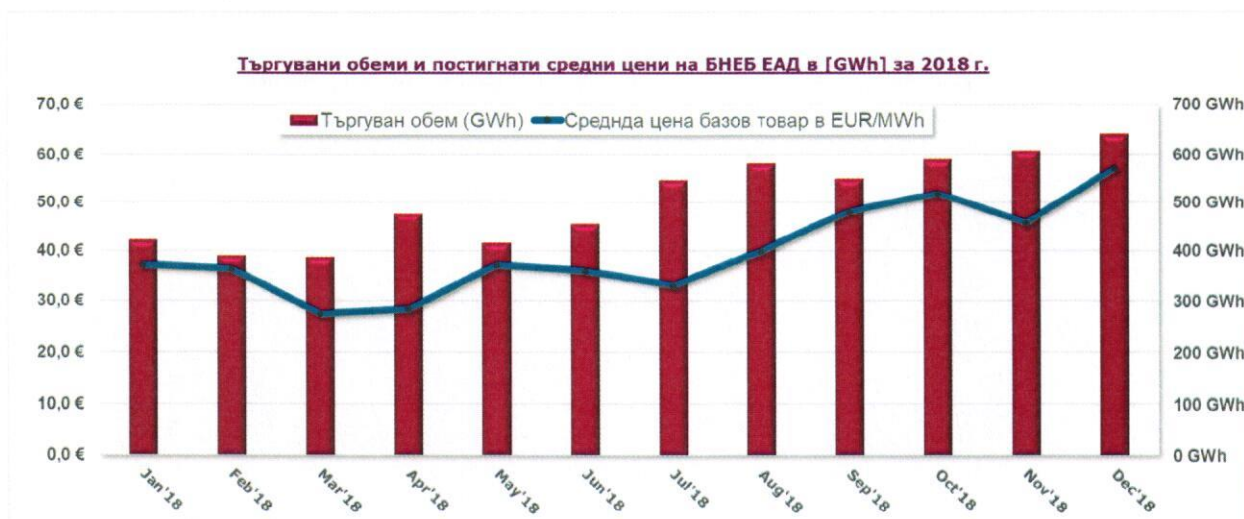
⁷ ACER – Agency for the Cooperation for Energy Regulators

Източник: БНЕБ ЕАД

От илюстрираната на графиката тенденция, освен постепенното нарастване на броя на активните участници на пазарен сегмент DAM, се откроява и ефекта от промените в ЗЕ в сила от 01.07.2018 г., които определят задължителното участие на производители с инсталирана мощност от над 4 MW на платформите администрирани от БНЕБ ЕАД.

От гледна точка на постигната ликвидност и средно месечните търгувани обеми, данните са отразени в следната таблица:

Източник: <http://www.ibex.bg/en/about-us/reports/>

Дейност и финансово-икономическо състояние на БНЕБ ЕАД за периода 01.01 – 31.12.2018

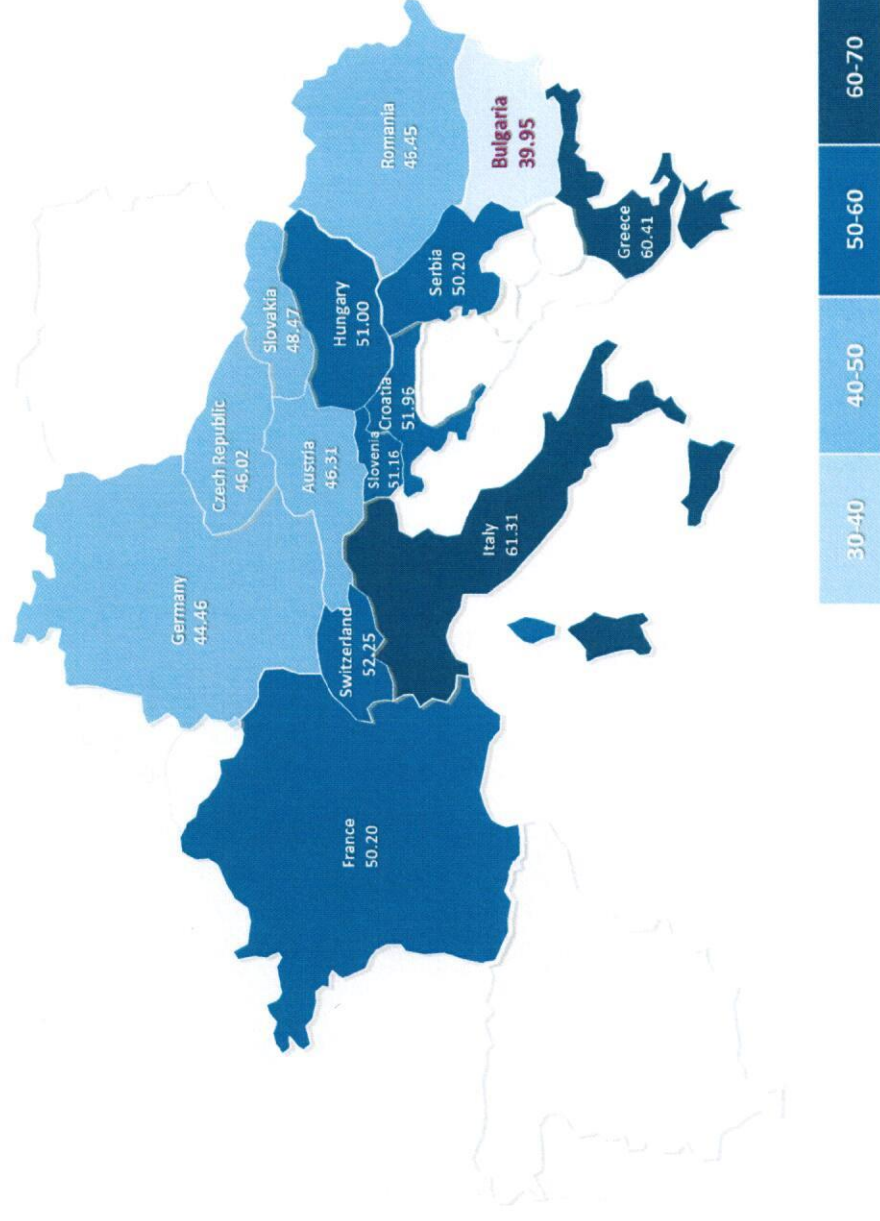
Средночасовото търгувано количество на DAM за периода 01.01.2018 г. до 31.12.2018 г. е 691,8 MWh/h, което е с 208 MWh/h или приблизително 43 % повече от съответното за 2017 г.

Като основен критерий за правилното функциониране на пазара се използва сравнението на цените и ценовите тенденции постигнати на българския борсов пазар и съседните такива, като резултатите за периода са отразени в следната таблица:

Източник: БНЕБ ЕАД

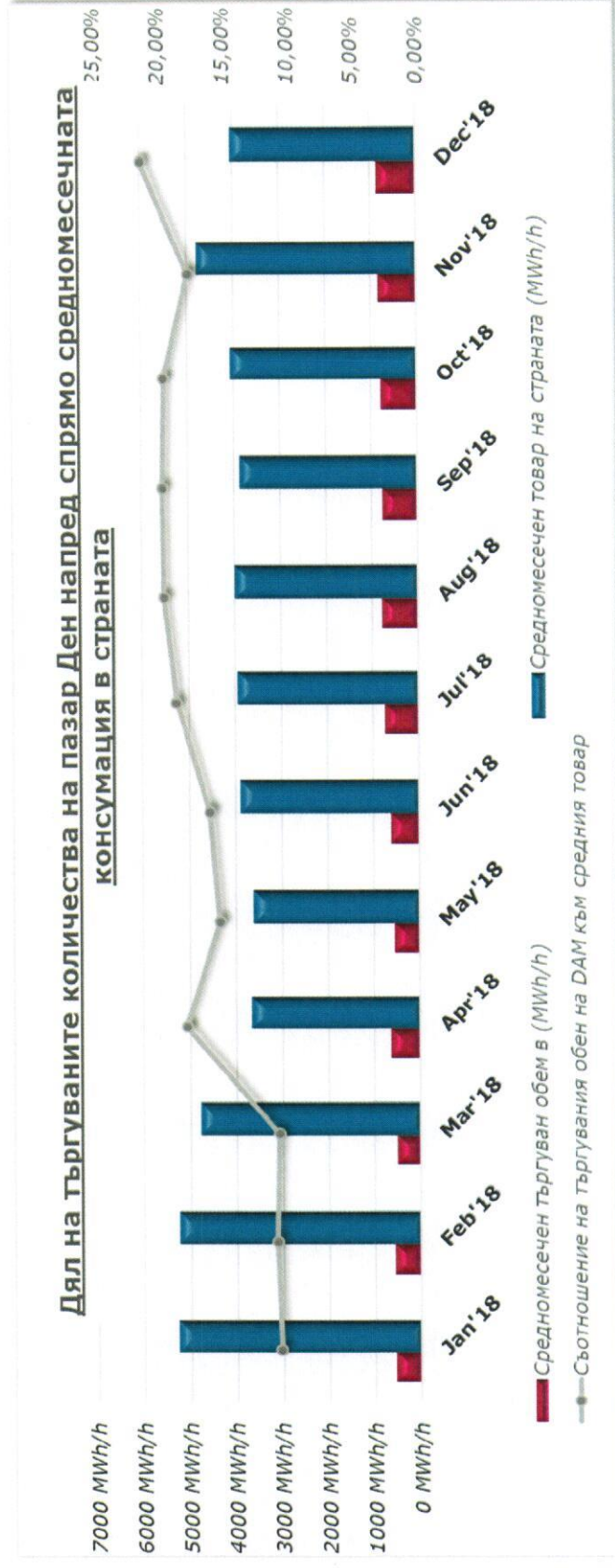
В допълнение, средногодишните цени на DAM в отделните пазарни зони са също така показателни за районирането на Европейския пазар по цени на електрическата енергия. Такова сравнение е илюстрирано на приложената по-долу карта, където ценовите равнища отговарят и на различно оцветяване на пазарните зони:

Източник: БНЕБ ЕАД

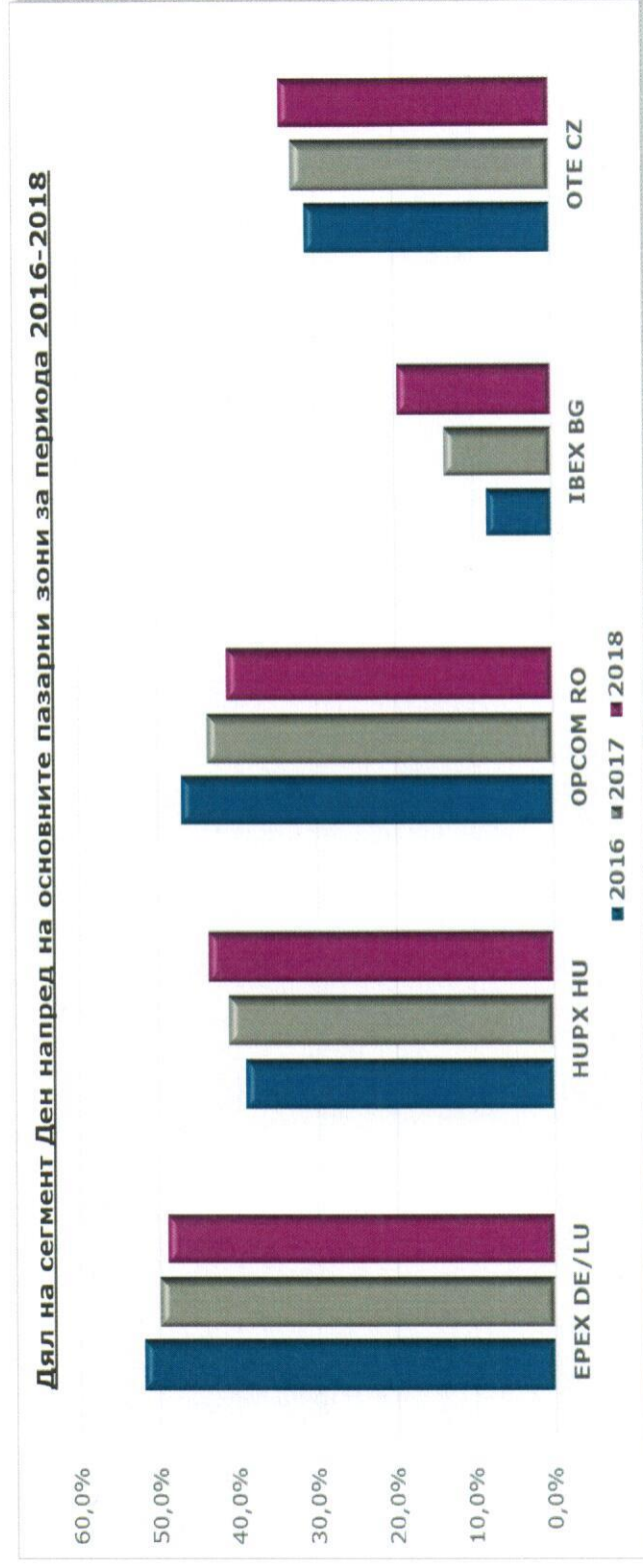
От приложените по-горе диаграми произтича и заключението, че именно благодарение на свързаността на българската пазарна зона със съседните такива, чрез дейността на регистрираните търговци на електрическа енергия, се определя и силната корелация на постигнатите цени, като тези в нашата пазарна зона са сред най-ниските.

Нивото на представителност на цената постигната на пазарен сегмент ден напред е също така съществен показател и отразява дела на търгуваните количества спрямо общата консумация в пазарната зона:

Източник: <https://transparency.entsoe.eu/>

За сравнение и за да се очертае тенденция и цел относно дела на този пазарен сегмент, в диаграмата по-долу е илюстриран и дела на този сегмент на някои от най-големите пазарни зони в Европа:

Източник: БНЕБ ЕАД

3.2. Борсов пазар, сегмент „в рамките на деня“ (IDM)

Борсовия пазар IDM е краткосрочен пазар с физическа доставка, като сделките на този пазарен сегмент се осъществяват основно в деня на доставка, до 60 мин. преди стартирането на физическата доставка. Търгуваните продукти са часови продукти или комбинация от часови продукти (блокови продукти). За разлика от аукционния принцип на борсов пазар сегмент DAM, борсов пазар сегмент IDM е непрекъснат пазар, тоест от отварянето на търговската сесия до затварянето ѝ участниците могат постоянно да подават оферти в системата и сделките се сключват автоматично, чрез принципа „auto-matching“ и на цената на инициращата оферта. Подадените оферти са видими за останалите участници на пазара, но анонимността е запазена, чрез неразкриване на името на участника подал оферта и/или осъществил сделка.

БНЕБ ЕАД, в ролята си на оператор на борсовия пазар, сегмент IDM е страна по всички реализирани от регистрираните участници сделки.

На 28.03.2017 г. БНЕБ ЕАД, след проведена процедура по избор на доставчик, сключи договор за внедряване и опериране на пазар „В рамките на деня“ (IDM) с „Nord Pool Group“ AS. Оперирането на пазарния сегмент се основава на принципите

на Европейския целеви модел, единното обединение на пазарите „В рамките на деня“ (SIDC – single intraday market coupling) в съответствие с Регламент 1222/2015 на ЕК, както и правилата и процедурите възприети от XBID⁸.

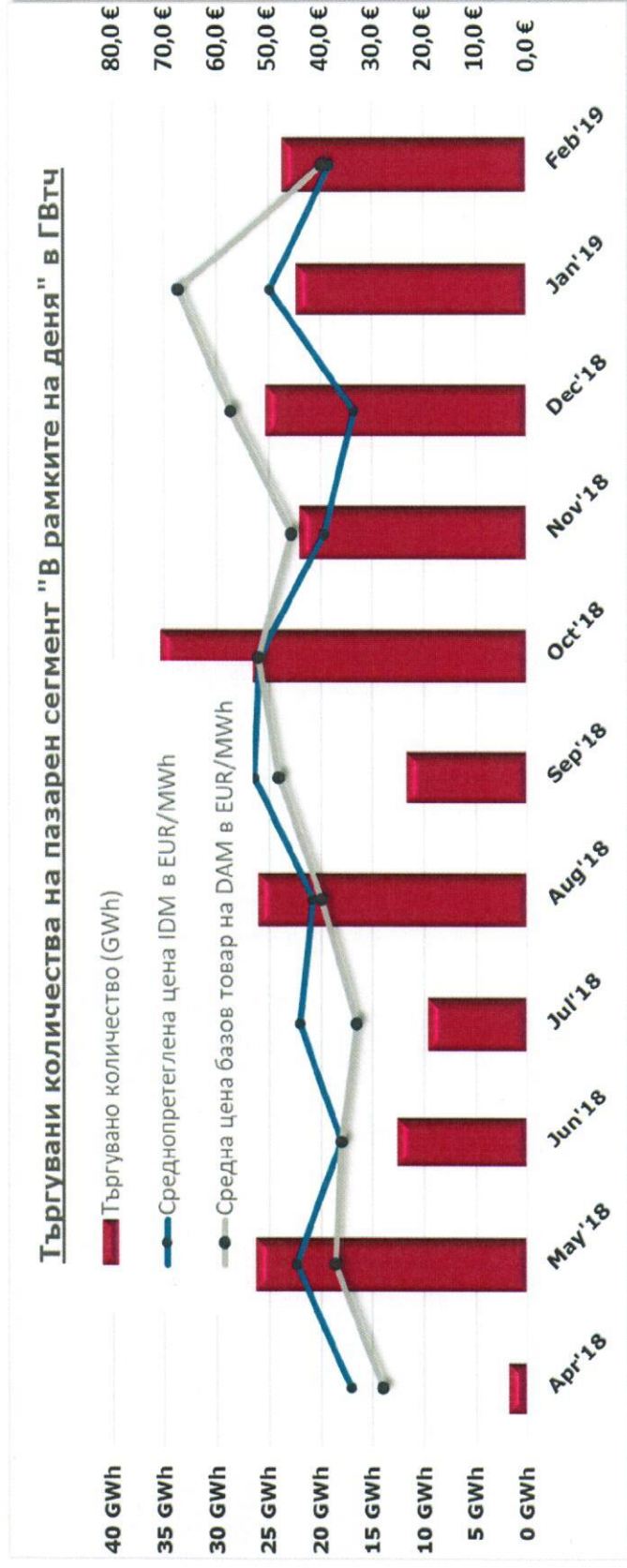
Основните параметри на пазарния сегмент, чието въвеждане в реална работа се състоя през месец април 2018 г. са:

1. Търгувани продукти – часови продукти и техните производни (блокови продукти основани на комбинация от часови продукти);
2. Типове продукти, допустими за търговия:
 - a. "Limit" – стандартен часови продукт със зададени количество и минимална или максимална цена;
 - b. "Fill or Kill (FoK)" – Ограничена оферта, за която е въведено допълнително изискване за изпълнение "Fill or kill". FoK ограничение на офертата означава, че или офертата ще бъде удовлетворена веднага след нейното въвеждане на пазара или ще бъде анулирана незабавно.
 - c. "Immediate or Cancel (IoC)" – Ограничена оферта, за която е въведено допълнително изискване за изпълнение "Immediate or cancel". IoC ограничение на офертата означава, че след регистрирането ѝ на пазар ще се удовлетвори максимална част от нейното количество, а останалото ще бъде незабавно анулирано.
 - d. "Iceberg Order (IBO)" – Това е особен вид оферта, при която само част от офертираното количество е видимо за пазара. Общия офертиран обем е разделен на отделни равни части известни като "clips", като за пазара е видим само един "clips" във всеки един момент.
3. Отваряне на пазара – всеки календарен ден от 14:00 ЧЕВ за всички часови продукти за следващия календарен ден;
4. Време на затваряне на всеки часови продукт – 60 мин. преди началото на доставка;
5. Краен срок за известяване на количествата търгувани в резултат от сключени сделки на пазара към Независимия преносен оператор (ЕСО ЕАД) – 45 мин. преди началото на доставката.

Борсовият пазар „В рамките на деня“ дава възможност на всички, регистрирани на този пазарен сегмент търговски участници да коригират прогнозното си търсене и/или предлагане във време максимално близко до периода на доставка и така да намалят финансовия риск и потенциалните загуби от участие на балансиращия пазар.

⁸ Проектът XBID (Cross border intraday) стартиран от 7 от най-големите борсови оператори в Европа е в процес на развитие, което има за цел, от една страна да обедини всички съществуващи към момента локални обединения на пазарите "В рамките на деня" (LIPS - local implementation projects) и от друга да изгради унифицирана среда и средство за осъществяване на обединението на всички пазари в рамките на деня. Същевременно, XBID е определен от ЕК като общ европейски проект, който трябва в сроковете определени от SACM GL Регламента да включи всички НОПЕ.

От гледна точка на постигната ликвидност и средно-месечните търгувани обеми, данните са отразени в диаграмата по-долу:

Източник: БНЕБ ЕАД

Към 31.12.2018 г. активните участници на пазарен сегмент IDM са 43, като всички те са и активни участници на DAM.

3.3. Борсов пазар, сегмент „централизиран пазар за покупко продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори“ (СМВС)

Пазарният сегмент СМВС предоставя на пазарните участници търговска платформа, на която могат да се сключват сделки за продажба и покупка на електрическа енергия за различни периоди на доставка (ден, седмица, месец, година или друг период), като гарантира прозрачност и равнопоставеност и интегрира механизми за сключване на сделки, присъщи за европейските организирани пазари.

Вземайки предвид тенденцията, която се наблюдава на европейските електроенергийни пазари, оперирането на платформа за сключване на двустранни договори за покупко-продажба на електрическа енергия е пряко свързана с предмета на дейност на пазарните оператори. Като примери биха могли да бъдат посочени следните примери:

- Унгарският пазарен оператор HUDEX администрира пазара за дългосрочни договори с физическа доставка (HUDEX PhF), използвайки търговска платформа Global Vision на Trauport Ltd.
- Полският пазарен оператор (TGE) администрира пазара за дългосрочни договори с физическа доставка в полската пазарна зона – "Commodities Market of Polish Power Exchange".
- Румънският пазарен оператор (OPCOM) оперира три на брой търговски платформи за двустранни договори за електроенергия, както и такива, на които се търгуват газ, зелени сертификати и сертификати за въглеродни емисии.

Реалната работа на пазара стартира успешно на 24.10.2016 г., като регистрираните участници към момента на въвеждане в реална работа бяха 17. Към 31.12.2018 г. участниците на този пазарен сегмент са вече 65, от които 64 са участници и на пазарния сегмент DAM.

СМВС допълнително спомага за развитието на електроенергийния пазар в България, като внася по-високо ниво на прозрачност на ценообразуването на пазара на едро, чрез осигуряване на конкурентна, прозрачна и недискриминационна среда за пазарните участници.

Считано от 01.01.2018 г. БНЕБ ЕАД, в ролята си на оператор на борсовия пазар, сегмент СМВС НЕ Е страна по реализираните от регистрираните участници сделки.

Това е продиктувано и от промените в Закона за енергетиката, гласувани от Народното събрание на 13.12.2017 г. и публикувани в Държавен вестник бр. 102 от дата 22.12.2017 г., с които се въвежда задължението сделки с електрическа енергия по свободно договорени цени, сключвани от производители на електрическа енергия с обща инсталирана мощност над 4 MW, да се осъществяват на организиран борсов пазар на електрическа енергия, считано от 01.01.2018 г.

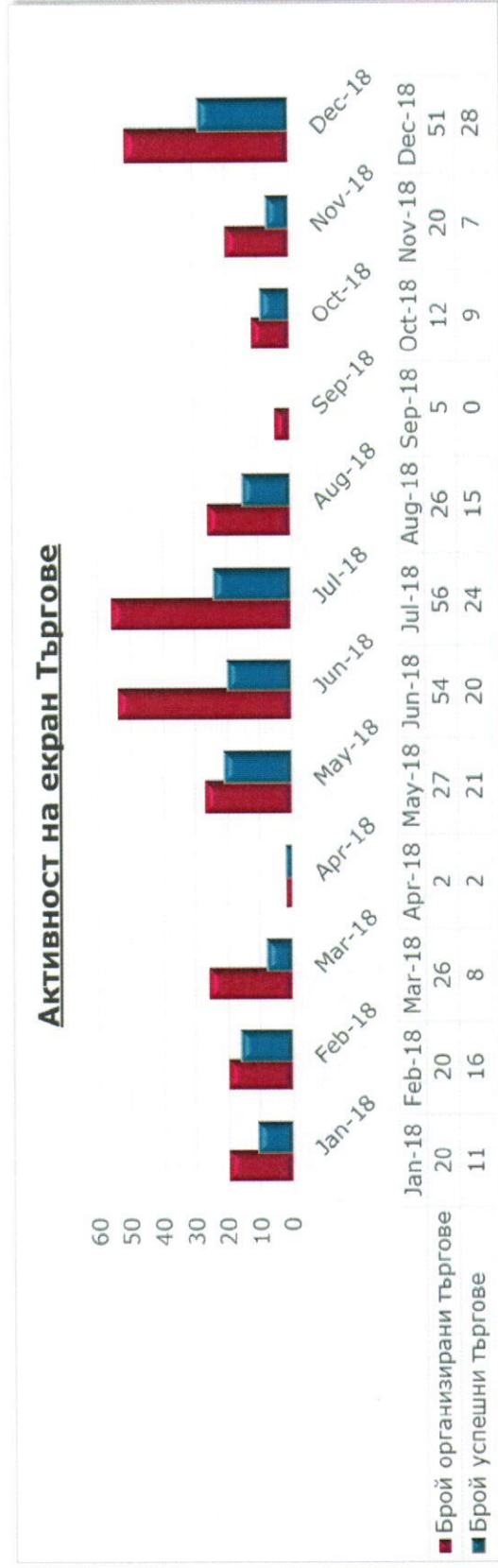
Пазарът СМВС се оперира на базата на два основни механизма на търговия (Екрана), които се отличават по принципът на ценообразуване и начина на offerиране от страна на търговските участници. Първият и основен екран е екранът "Auctions", при който търговията се осъществява на принципа на аукциона – инициаторът на съответния търг обявява количество за продажба или покупка и съответно минимална и максимална цена, като в определен диапазон от време, регистрираните търговски участници регистрират своите offerти, които след приключване на времето за offerиране се съпоставят по цена с offerтата на инициатора. Принципът на ценообразуване, за разлика от този при търговете за

експлицитно разпределение на трансграничния капацитет организирани от преносния оператор, е подчинен на принципа "pay as bid".

Вторият екран за търговия е т.нар. екран "Continuous trading", където сделките се сключват чрез непрекъснато съпоставяне на регистрираните на пазара оферти, които са подадени за предварително определени стандартизирани продукти. Механизмите на сключване на сделки са т.нар. "auto matching" и "click trading" т.е. търговски участник, регистриран на ЦПДД, сключва сделка единствено, ако избере съществуваща на екрана оферта. Сделките осъществени, чрез този механизъм, се потвърждават посредством подписване на допълнително споразумение към предварително подписан между страните Стандартизиран договор.

От гледна точка на търгуваните обеми, до края на 2016 г. са проведени само 4 търга, на които е извъргувана енергия от около 0,4 GWh. През 2017 г. (доставка до 31.12.2017 г.), търгуваните количества се увеличават експоненциално до 3 989 GWh, като се проведени общо 138 на Екран "Auctions", от които 76 успешни (с поне една реализирана сделка). Пак през 2017, но с доставка през 2018 са извъргувани допълнително 5 949 GWh или общо извъргувана енергия през 2017 г. с доставка в 2017 г. и 2018 г. – 9 938 GWh.

За периода 01-12.2018 г. броят организирани търгове на CMBS е представен нагледно на графиката по-долу:

Източник: БНЕБ ЕАД

Относно количествата реализирани на двата екрана на пазарния сегмент, то те могат да бъдат обобщени, както следва:

Година	Доставено количество в TWh	Среден товар в MW
2016	0,01	n/a
2017	3,99	455,4
2018	17,07	1949,5
Общо доставено	21,07	

Източник: БНЕБ ЕАД

Към 31.12.2018 г. БНЕБ ЕАД е регистрирала само 31 сключени сделка на екран "Continuous trading".

3.4. Докладване на данни съгласно изискванията на REMIT

Съгласно Решение №Л-422-11 от 31.03.2014 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), Българска независима енергийна борса ЕАД (БНЕБ ЕАД) е титуляр на лицензия за „организиране на борсов пазар на електрическа енергия“. По силата на чл. 2, ал. 4 от Регламента за изпълнение №1348/2014, БНЕБ ЕАД е дружество отговарящо на определението за „организиран пазар“ като многостранна система, която обединява или улеснява обединяването на многобройни интереси на трети страни за покупка и продажба на енергийни продукти на едро по начин, водещ до договор.

Към момента БНЕБ ЕАД администрира пазарните сегменти Ден-напред и Централизиран пазар за двустранни договори и в ролята на организиран пазар предлага договор за докладване на данните от търговията на съответните пазарни сегменти на заинтересованите търговски участници.

Докладване на данни от сделки на енергийни продукти на едро, търгувани на организирани пазари (Фаза 1)

В качеството си на организиран пазар и в съответствие с чл. 6, параграф 1 от Регламента за изпълнение, БНЕБ ЕАД има задължението да предостави, при поискване от участника на борсовия пазар, възможност за докладване на данните от сключените сделки с енергийни продукти на едро на различните пазарни сегменти оперирани от БНЕБ ЕАД и отговарящи на определенията за организиран пазар. Съгласно Член 3(2) от Актовете за изпълнение, докладването на енергийни продукти на едро, търгувани на организиран пазар, се извършва според предварително изготвен списък със стандартни продукти от БНЕБ ЕАД, публикуван на интернет страницата на Агенцията (ACER).

В тази връзка БНЕБ ЕАД, предлага автоматично докладване на оферти и сделки подадени и сключени на пазар „ден напред“. Това се осъществява посредством договор с Nord Pool Group AS, в качеството му на RRM и чрез специално разработена уеб-базирана платформа, осигуряваща директен достъп на всички регистрирани на този сегмент пазарни участници. Тази услуга ще обхване и докладването на сделките и офертите на пазар „В рамките на деня“.

Докладване на данни от сделки на енергийни продукти на едро, сключени извън организиран пазар (Фаза 2)

Съгласно член 6(3) от Актовете за изпълнение, участници на пазара или трети страни, действащи от тяхно име, следва да докладват данни от договори, сключени извън организиран пазар. БНЕБ ЕАД предлага, чрез Trauport Ltd., в качеството си на RRM (Registered Reporting Mechanism) услуги за докладване на данни от сделки сключени извън организиран пазар във връзка с чл.6 и чл.5 (1), буква А и буква Б, във връзка с чл.3 (1) от Регламент за изпълнение. Тъй като БНЕБ ЕАД не отговаря на разработените от Агенцията технически и организационни изисквания за докладване на данни като регистриран механизми за докладване (RRM), дружеството има сключен Договор за докладване на данни на сделки сключени извън организиран пазар с Trauport Ltd. Trauport Ltd. е RRM и съгласно REMIT отговаря на необходимите критерии за докладване на данни. По този начин е сформирана верига за делегиране на правото за докладване от БНЕБ ЕАД към Trauport Ltd.

В тази връзка, БНЕБ ЕАД изпраща получаваните данни от ТУ до информационната платформа ARIS (ACER REMIT information system) на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия чрез Trauport Ltd.

4. Администриране на пазарните сегменти

Основна цел пред БНЕБ ЕАД е създаването на условия за прозрачен недискриминационен и сигурен борсов пазар на електрическа енергия.

Човешките ресурси, с които се обезпечават администрирането на гореописаните пазарни сегменти към 31.12.2018 г. са отразени в таблицата по-долу, като са представени в сравнение с останалите борсови оператори в ЕС:

Пазарен оператор (PX)	Пазарна зона /и	Персонал	Администрирани Сегменти	Забележка
EPIAS	TR	181	DAM, BL	Към 03.2018
EPEX	FR, DE, AU, SW	180	DAM, IDM	Към 01.2019 (ECC excl.)
Nord Pool Group	NO, FI, SW, DK, LT, LI, EST, UK	139	DAM, IDM	Към 01.2019
GME	IT	130	DAM, IDM, PhF, FF, Gas	Към 12.2018
TGE	PL	85	DAM, IDM, PhF, FF, Gas	Към 04.2017
OTE	CZ	76	DAM, IDM, Gas	Към 02.2018
OMIE	SP, PR	74	DAM, IDM	Към 01.2017
OPCOM	RO	60	DAM, IDM, PhF	Неофициални данни
OKTE	SL	34	DAM	Към 03.2019
Borsen	SL	30	DAM, IDM, BL	Към 12.2018
HUPX	HU	28	DAM, IDM, PhF	Към 01.2017
HEEnEx	GR	23	Market oper.	Към 12.2018
IBEX	BG	22	DAM, IDM, PhF	Към 01.2019
EXAA	A	21	DAM	Към 12.2017
Cropex	HR	10	DAM, IDM	Към 02.2019

Източник: <http://www.europex.org/members/>

4.1. Борсов пазар, сегмент „ден напред“ (DAM)

За администриране на борсовия сегмент DAM, БНЕБ ЕАД избра модел на опериране в партньорство с реномиран и опитен Европейски борсов оператор – т.нар. "Serviced Power Exchange". За целта и в резултат на проведена процедура по избор на доставчик, на 21.04.2015 г. БНЕБ ЕАД сключи договор с "Nord Pool Group" AS за предоставяне на услуги по опериране на борсов пазар DAM.

"Nord Pool Group" AS е водещия борсов оператор в Европа по обем на електрическа енергия, търгувана чрез платформата „Ден напред“. Общият обем на търговия достигна т през 2017 г. е 512 TWh .

"Nord Pool Group" AS оперира пазарите в Норвегия, Дания, Швеция, Финландия, Естония, Латвия, Литва. Дружеството оперира и една от двете борси във Великобритания (N2EX). 394 компании от 20 държави търгуват на пазарите на "Nord Pool Group" AS . Подобен договор за партньорство с "Nord Pool Group" AS има и пазарния оператор на Република Хърватска – CROPEX.

Избраният подход гарантира безпрепятственото интегриране на българската пазарна зона към възприетия на общоевропейско ниво модел за обединяване на борсовите пазари - SDAC.

4.2. Борсов пазар, сегмент „в рамките на деня“ (IDM)

За администриране на борсови пазари „пазар в рамките на деня“ БНЕБ ЕАД отново избра модел на опериране в партньорство с реномиран и опитен Европейски борсов оператор – “Serviced Power Exchange model”. За целта и в резултат на проведена процедура по избор на доставчик, на 28.02.2017 г. БНЕБ ЕАД сключи договор с “Nord Pool Group” AS за предоставяне на услуги по опериране на борсов пазар „В рамките на деня“ (IDM). В следствие на успешна подготовка от страна на БНЕБ ЕАД, промени в ПТЕЕ (Правила за търговия с електрическа енергия), както и готовността на Независимия преносен оператора (ЕСО ЕАД), старта на реалната работа на новия пазарен сегмент се състоя в начало на м. април 2018 г.

4.3. Борсов пазар, сегмент „Централизиран пазар за покупко продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори“ (CMBC)

За администриране на централизирания пазар за покупко продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори, БНЕБ ЕАД избра подхода на ползване на платформа чрез лицензиране или така наречения „SaS – Software as a service“, подход, който е широко разпространен сред борсовите оператори като ефективен и икономически целесъобразен. За целта през 2016 г. БНЕБ ЕАД сключи договор за предоставяне на услуга с един от водещите в Европа доставчици на подобни електронни системи за търговия – Trauport Ltd. Компанията-доставчик предоставя широк набор от услуги, както за борсови оператори, така и за търговски участници. Trauport Ltd. предоставя търговска платформа, чрез която функционират над 35 организирани пазари в Европа (борсови пазари и брокерски платформи), на които се търгува електрическа енергия и/или природен газ.

5. Анализ и оценка на стратегическата среда

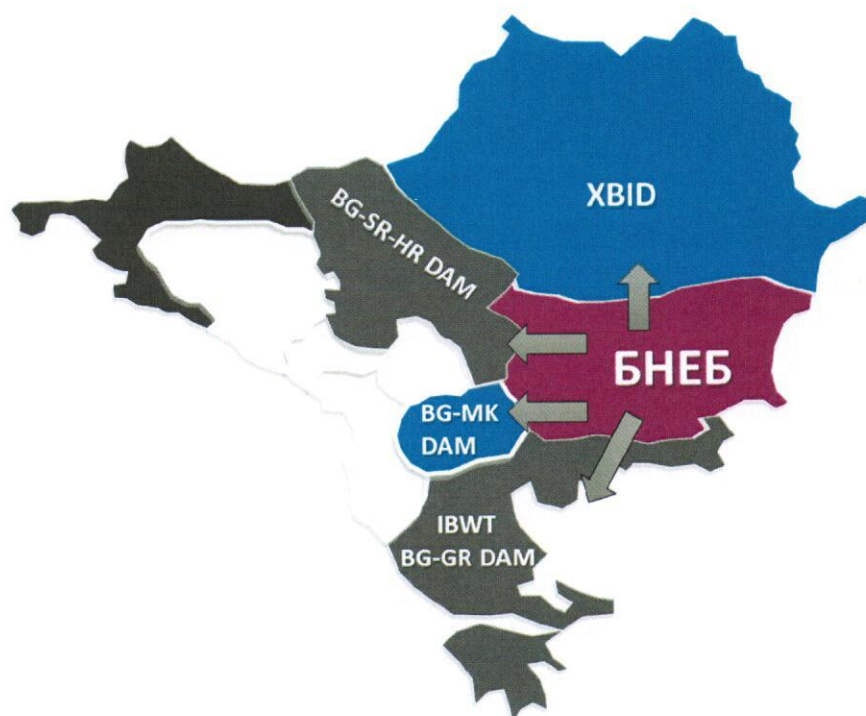
В следната таблица е представен SWOT анализ на лицензионната дейност на дружеството:

	Положително влияние	Отрицателно влияние
Вътрешна среда	<p><u>Силни страни (Strengths):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Осъществяване на борсовата търговия чрез платформи на водещи доставчици и борсови оператори – Nord Pool Group AS, Trauport Ltd.; Ползване на опита на партньорите, доставчици на платформите за търговия; Наличие на мотивиран и компетентен екип от експерти, с опит в търговията с електрическа енергия и администрирането на пазара на ЕЕ; Единствен притежател на лицензия за организиране на борсов пазар; Промени в ЗЕ от 22.12.2017 г., регламентиращи монополното положение на БНЕБ ЕАД, във връзка с продажбата на ЕЕ от производители с инсталирана мощност $\geq 4\text{MW}$. 	<p><u>Слаби страни (Weaknesses):</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Недостатъчна подкрепа и навременно съдействие от страна на институциите, ангажирани с процеса на пазарна интеграция. Концентрация на отговорности във връзка с монополното положение на пазара, която не кореспондира с достатъчно активна роля на местния регулатор (КЕВР). Плащане на цена „Пренос“ и „Достъп“ върху експорта на електрическа енергия или т. нар. „експортни такси“, което възпрепятства реализацията на проекти за пазарна интеграция на пазарите „Ден напред“. Същевременно, подобен негативен ефект има и законоустановената такса от 5% от прихода реализиран от която всеки, който импортира електрическа енергия в страната, платима към ФСЕС. Недостатъчна свързаност на електроенергийния пазар със съседните такива, поради извънредно малък дял от физическите преносни способности на трансграничните електропроводи определен за експлицитно разпределение.

	Положително влияние	Отрицателно влияние
Външна среда	<p>Възможности (Opportunities):</p> <ul style="list-style-type: none"> Гарантирани минимални количества за оферирание при фиксирани условия на пазара ден напред във връзка с поети ангажименти към Европейската комисия по дело АТ.39767 – БЕХ Електричество. Географско положение на пазарната зона благоприятстващо пазарно обединение и последващо увеличаване на ликвидността и намалявана на пазарната сила на големи локални пазарни участници в дългосрочен план; Пълна либерализация на пазара, включително излизане на производителите с преференциални цени на изкупуване на електрическата енергия на борсовия пазар посредством т.нар. договори за разлика или премия. Интеграция (market coupling) на пазарни сегменти „Ден напред“ и „В рамките на деня“ на Румънска, Гръцка, Сръбска и Македонска граници; 	<p>Опасности (Threats):</p> <ul style="list-style-type: none"> Рязко намаляване на търгуваните количества на пазарен сегмент „Ден напред“ след изтичане на срока на поетите ангажименти към Европейската комисия по дело АТ.39767 – БЕХ Електричество, т.е. след м. януари 2021 г.; Голяма пазарна концентрация на предлагането и в следствие, възможности за непазарно влияние върху формирането на клиринговата цена; Неблагоприятни промени в законово-регулаторната рамка (неадекватна регулация от страна на КЕВР на таксите за предоставяните услуги от БНЕБ ЕАД, продължаване на действието на таксите върху износа и вноса на електрическа енергия, премахване на законоустановения монопол на БНЕБ ЕАД като пазарен оператор и допускане на други Европейски оператори до сертифициране като НОПЕ и др.); Маргинализиране на процеса по обединение на пазарите (market coupling) чрез предоставяне на незначителен презграничен капацитет за имплицитно разпределение.

6. Развитие на процесите на пазарна интеграция и ролята на БНЕБ ЕАД.

Във връзка с желанието и задължението на БНЕБ ЕАД за по-активно участие в интеграционните процеси в региона на Югоизточна Европа и изпълнявайки разпоредбите на чл. 20 от Регламент 1222/2015 на ЕК (Capacity Allocation and Congestion management GL), дружеството предприе официални инициативи и вече стартира стратегически проекти за пазарно обединение, както следва:

1. В края на 2018 г. БНЕБ ЕАД предприе официална инициатива за присъединяване към проекта IBWT (Italian borders working table), което ще позволи стартиране на проект за пазарно обединение с пазарната зона на Република Гърция на възможно най-ранен етап (втората половина на 2019 г.). Такива разговори вече бяха проведени в Атина през м. май 2018 г. по покана на Гръцкия регулатор, като от българска страна имаше представители на БНЕБ ЕАД, ЕСО ЕАД и КЕВР. Присъединяването към IBWT се очаква да стане факт през третото тримесечие на 2019 г., като същевременно се очаква да има готовност от страна на новоучредения гръцки борсов оператор (HEX) да стартира своята дейност през втората половина на 2019 г. Двустранен проект за пазарно обединение между България и Гърция, като част от IBWT, се очаква да стартира също през втората половина на 2019 г.
2. През 2017 г., БНЕБ ЕАД пое инициатива за присъединяване към WB6 (West Balkan 6) Memorandum и всички дейности, декларирани като негови цели, координирани от "Energy Community". В резултат на това на 16.03.2017 г. БНЕБ ЕАД получи официалната покана за присъединяване към WB6 MoU и се присъедини пълноправно, заедно с ЕСО ЕАД и КЕВР. В резултат, БНЕБ ЕАД подписа меморандум за разбирателство с Македонски електропреносен системен оператор (МЕПСО), Енергийна регулаторна комисия на Република Македония и Електроенергиен системен оператор (ЕСО) на Република България, с който беше поставено началото на осъществяването на обединение на пазарите „Ден напред“ на двете страни. Това стана по време на първата среща на представителите на всички страни по проекта, която се проведе на 12.04.2018 г. в София. На нея взеха активно участие и представители от Министерството на енергетиката на Република България, Министерството на икономиката на Република Македония, Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) както и представители на Energy Community Secretariat,

подкрепен от консултантски консорциум. Този проект е понастоящем в активна фаза, като всички негови структури (работни групи и Управляващ комитет) работят за постигане на крайната цел на проекта, а именно осъществяване на пазарна интеграция на пазарите „Ден напред“ на пазарните зони на Република Македония и Република България от началото на 2020 г.

3. В края на 2018 г., БНЕБ ЕАД предприе стъпки към стартирането и участието в проект за тристранно пазарно обединение на пазарите „Ден напред“ на пазарните зони на Република България, Република Сърбия и Хърватска. След първоначална, неформална среща в Белград с представители на пазарните оператори на трите страни, SEEPEX (на Република Сърбия), CROPEX (на Република Хърватска) и IBEX (БНЕБ ЕАД), беше решено проекта да стартира с обща тристранна среща на пазарните, преносните оператори, както и на съответните енергийни регулатори, на трите страни. В тази връзка, на 26.11.2018 г. беше получено и официално писмо от страна на SEEPEX и EMS (Преносния оператор на Република Сърбия) за организирането на гореописаната среща. Срещата ще се осъществи в края на месец януари 2019 г.
4. Във връзка с гореописаните задължения и цели, съгласно Регламент 1222/2015 на ЕК, БНЕБ ЕАД и ЕСО ЕАД са вече страни по подписаното между всички пазарни и преносни оператори споразумение за опериране на интегрирания пазар „В рамките на деня“ в Европа (IDOA - Intraday Operational Agreement), като заедно с разпоредбите на CACM GL, това споразумение определя и задълженията и целите на всички НОПЕ (Номинирани оператори на пазарите на електроенергия) и преносни оператори свързани с оперирането на единното пазарно обединение на пазарите „В рамките на деня“. В тази връзка, както и поради осъзнатата необходимост от пазарно обединение, което ще допринесе за повишаване на конкуренцията и постигане на по-справедливи цени на електрическата енергия, БНЕБ ЕАД предприе официално инициатива за присъединяване към проекта XBID за пазарно обединение на пазарите „В рамките на деня“ чрез включване в т.нар. LIP 15 (Local implementation project), в който вече членуват пазарните и преносните оператори на Румъния, Унгария, Чехия, Словения, Хърватска, Австрия и Германия и който проект ще бъде част от т.нар. втора вълна за присъединяване към XBID. „LIP 15“, по същество, е проект за пазарно обединение на пазарите „В рамките на деня“ на Република България с тези на останалите Европейски страни чрез единствено възможната в средносрочен план граница – тази между България и Румъния. Това е шанс за българския електроенергиен пазар да се включи във втората вълна на присъединяване към XBID, което е планирано да се осъществи 12 месеца след старта на проекта XBID, т.е. на 12.06.2019 г. Към настоящия момент, работата по проекта е във фаза на тестване на работещото техническо решение с локалните търговски системи, като предвид партньорството на БНЕБ ЕАД с доставчика на платформата Nord Pool Group AS, българския борсов оператор не очаква никакви технически или организационни трудности при осъществяването на обединението в края на юни 2019 г.
5. Ръководството на Българска независима енергийна борса (БНЕБ ЕАД), се среща с представители на турската енергийна борса EPIAS в София на 26.04.2018 г. По време на работната среща беше договорено подписването на меморандум за разбирателство между двете страни, като измежду неговите цели е и успешно

сътрудничество за интеграция на пазарите „Ден напред“ на двете страни в дългосрочен план.

7. Статус на общоевропейския проект за единно пазарно обединение и нормативната рамка определяща дейността на БНЕБ ЕАД

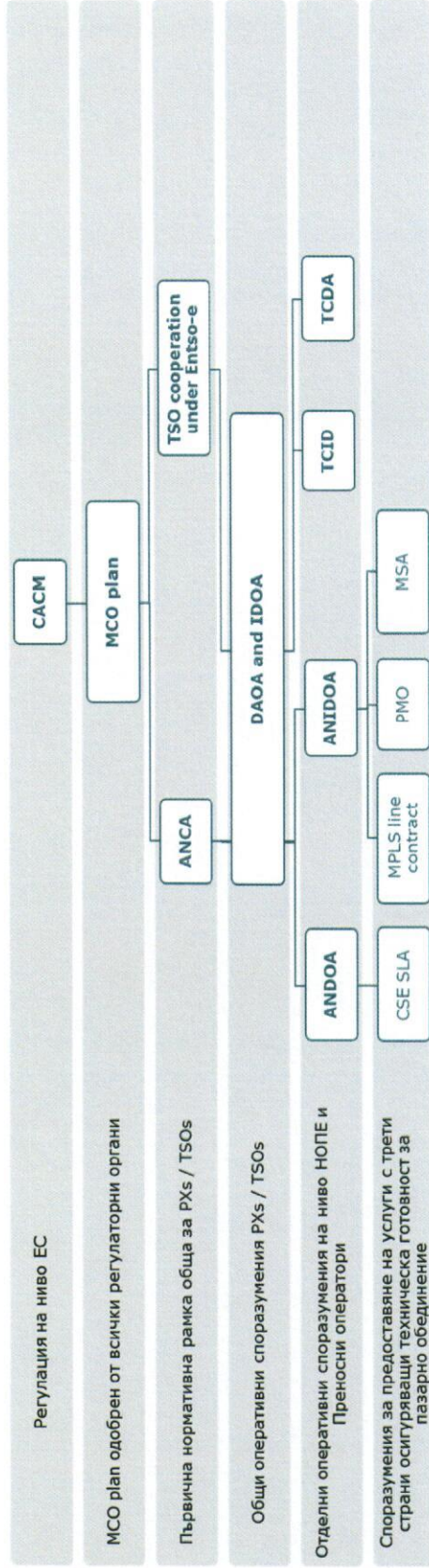
Във връзка със задълженията на България като държава членка на Европейския съюз по Регламент 1222/2015 на ЕК (CACM GL) и в съответствие с назначаването на БНЕБ ЕАД за НОПЕ (Номиниран оператор на пазара на електроенергия) за територията на България с решение №НО-1 от 27.01.2016 г. на КЕВР, по силата на чл. 7 от горепосочения регламент произтича задължението на оператора на борсовия пазар да е подготвен и в да е в състояние да осигури изпълнението на задачите и целите, свързани с осъществяването на единното обединение на пазарите „Ден напред“, част от целевия модел за пазарна интеграция на електроенергийните пазари в Европа.

На 26.06.2017 г. с протоколно решение №130/26.06.2017 г. КЕВР прие доклад за одобряване на изменения на „MCO plan⁹“, с който се въведоха изисквания, срокове за изпълнение и конкретна договорна рамка за въвеждане на единното обединение на пазарите „Ден напред“ и „В рамките на деня“ (SDAC и SIDC съответно), представляващо и въвеждания на територията на ЕС чрез третия либерализационен пакет целеви модел.

В чл.5.2.2., т.1,8 и 9 за SIDC и чл. 5.1.2., т. 1,4 и 5 за SDAC от „MCO plan“ се описват всички споразумения, които трябва да бъдат подписани от всички НОПЕ, като се утвърждава задължението за всяко НОПЕ (съответно БНЕБ ЕАД за пазарната зона на Република България) да бъде страна по тези споразумения преди включване на съответния оператор в „SIDC“ и „SDAC“, като споразумението за присъединяване на NEMO към „SIDC“ е IDOA, а за присъединяване на НОПЕ към „SDAC“ е DAOA. Споразуменията са приети и подписани (или в процес на подписване, що се касае за DAOA) също така и от всички преносни оператори (ЕО ЕАД в конкретния случай), като целта е да бъдат уредени отношенията между съответните оператори при изпълнение на техните функции по осъществяване на пазарно обединение.

Структурата на общата за страните договорна рамка съгласно Регламента и MCO plan, заедно с основната роля на всяко едно от споразуменията е представена в таблицата по-долу:

⁹ MCO plan - <https://www.europex.org/all-nemos/all-nemos-mco-plan/>

Договори между Европейските пазарни и преносни оператори съгласно разпоредбите на Регламент 1222/2015 (CASM), които регламентират дейността на страните във връзка с осъществяването на целите на Регламента са съответно: „All NEMO Cooperation Agreement“ (ANCA)¹⁰, „Day Ahead Operational Agreement“ (DAOA)¹¹, „Intraday Operational Agreement“ (IDOA)¹², „All NEMO Day Ahead Operation Agreement“ (ANDOA)¹³, All NEMO Intraday Operation Agreement“ (ANIDOA), „Central Settlement Entity Service Level Agreement for day-ahead coupling operations“ (CSE SLA)¹⁴.

¹⁰ ANCA – „Споразумение за сътрудничество между всички НОПЕ“, уреждащо всички отношения по между им свързани с осъществяването на единното свързване на пазарите на електрическа енергия, като правила за вътрешен ред (RIO), принципи и правила за формиране на бюджета на ANC (All Nemo Committee), правила за поверителност, „Monitoring of performance“ и т.н.

¹¹ DAOA – „Оперативно споразумение за пазар „Ден напред“, което урежда управлението и взаимоотношенията между всички НОПЕ от една страна и всички Преносни оператори от друга, във връзка с осъществяването на техните функции при реализирането на единното обединение на пазари „Ден напред“ съгласно Регламент 1222/2015 на ЕК и MCO plan;

¹² IDOA – „Оперативно споразумение за пазар „В рамките на деня“, което урежда управлението и взаимоотношенията между всички НОПЕ от една страна и всички Преносни оператори от друга, във връзка с осъществяването на техните функции при реализирането на единното обединение на пазари „В рамките на деня“ съгласно Регламент 1222/2015 на ЕК и MCO plan;

¹³ ANDOA – „Оперативно споразумение между всички НЕМО за пазари „Ден напред“, което трябва да се подпише от всички пазарни оператори до 28.03.2019, разработено заедно то всички представители на НЕМО по силата на Регламент 1222/2015 на ЕК и съгласно приетия от всички Регулатори на страните членки на ЕК Market Coupling Operation Plan

¹⁴ CSE SLA – Всички НЕМО и всички преносни оператори решиха да използват централен орган за сетълмент, за да се справят със задачите, описани в DAOA, в междинния период, както е посочено в член 1.1.4.3 от приложение 6 към DAOA („временна фаза“). Всички НЕМОs и всички оператори на преносни системи се съгласиха да определят JAO като централен орган по уреждане, както е посочено в DAOA, като се има предвид, че след по-

На следващо място следва да се отбележи, че страните по DAOA и IDOA на база на решенията на местните регулаторни органи определят, разделят и възстановяват разходите, възникнали в резултат от изпълнение на техните МСО функции, съгласно чл.80 от Регламент 1222/2015 (CASM GL). Участието в разпределението на оперативните разходи между страните ще се осъществява единствено при участие на съответния пазарен и преносен оператор в обединението на пазарите „В рамките на деня“.

Пак по силата на CASM GL Регламента и произтичащия от него и вече одобрен от всички регулаторни органи на държавите членки План за обединение на пазарите MCO plan, НОПЕ (респ. БНЕБ ЕАД) следва да работят целенасочено и в установените срокове за осъществяване на пазарно обединение на пазарите „Ден напред“ и „В рамките на деня“. В тази връзка в План за обединение на пазарите е установено задължение за всички НОПЕ за подписване и изпълнение на всички гореописани споразумения, осигуряващи навременното и със съответните параметри пазарно обединение на всички пазарни зони на страните членки. Тези споразумения, заедно с разпоредбите на CASM GL, определят и задължението на всички НОПЕ да споделят разходите, възникнали в резултат от подготовката и оперирането на единното пазарно обединение на пазарите „Ден напред“ и „В рамките на деня“, основа на европейския целеви модел. За 2016 г. и 2017 г. за БНЕБ ЕАД са възникнали разходи, свързани с обединението на пазарите в Европа в размер на 85 756 лв., като българската пазарна зона продължава да бъде изолирана, т.е. не е в състояние за се възползва от предимствата на модела. Разходите на БНЕБ ЕАД за 2018 г. са в размер на 187 000 лв., като се очаква през следващите години (2019 и 2020г.) да растат постепенно и да достигнат до 250 000 / 300 000 лв. на годишна база.

Към 31.03.2019 г. БНЕБ ЕАД вече подписа IDOA, ANIDOA, DAOA, ANCA (договор наследяващ INCA, т.е. Interim NEMO Cooperation Agreement), ANDOA и CSE SLA.

нататъшни преговори и дискусии между всички NEMOs и всички TSOs и JAO, разпоредбите относно прекратяването и продължителността на Споразумението, в зависимост от случая, може да се преразгледа.

АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ

В следната таблица са представен отчет за финансовото състояние за 2018 г., спрямо 2017 г.

1. Баланс

	31 декември '2018 '000 лв.	31 декември '2017 '000 лв.
АКТИВИ		
Нетекущи активи		
Имоти, машини и съоръжения	37	52
Нематериални активи	508	528
Активи по отсрочени данъци	83	7
Сума на нетекущите активи	628	587
Текущи активи		
Материални запаси	7	7
Търговски и други вземания	29,193	26,675
Вземания от свързани лица	-	8,231
Пари и парични еквиваленти	68,929	57,152
Разходи за бъдещи периоди	7	
Сума на текущите активи	98,136	92,065
ОБЩО АКТИВИ	98,764	92,652
Собствен капитал и пасиви		
Собствен капитал		
Акционерен капитал	2,177	2,177
Други резерви	204	45
Натрупана загуба/неразпределена печалба	665	-
Финансов резултат от текущия период	3,835	1,590
Сума на собствения капитал	6,881	3,812
Пасиви		
Текущи пасиви		
Търговски и други задължения	91,596	58,352
Краткосрочни задължения към свързани лица	-	30,337
Задължения към персонала	131	108
Данъчни задължения	156	43
Сума на текущите пасиви	91,883	88,840
Обща сума на пасивите	91,883	88,840
Общо собствен капитал и пасиви	98,764	92,652

Нетекущи активи – Към нетекущите активи на дружеството спадат внесената такса в ДКЕВР във връзка с Решение № Л-422 от 31.03.2014 г., с което ДКЕВР определя БНЕБ ЕАД за получател на лицензия № Л-422-11 за дейността „организиране на борсов пазар на електрическа енергия“, за срок от 10 (десет) години, платформите „ден напред“, „в рамките на деня“ и „платформа за двустранно договаряне“, както и допълнителни приложения, разработени за по-ефективна работа на търговските платформи. Материалните активи са основно офис техника, обзавеждане е лек автомобил.

Дейност и финансово-икономическо състояние на БНЕБ ЕАД за периода 01.01 – 31.12.2018

Текущи активи – Текущите активи се състоят основно от търговски и други вземания - свързани с продажбата на електрическа енергия – 29,193 хил. лв., ДДС за възстановяване - 4,856 хил. лв., както и от пари и парични еквиваленти в размер на 68,929 хил. лева.

Капитал – Акционерният капитал е представен в отчета по неговата номинална стойност и съответства на актуалната му съдебна регистрация. Към 31.12.2018 година БНЕБ ЕАД има регистриран капитал в размер на 2 176 640 лева, разпределен в 217 664 броя поименни акции с номинална стойност на всяка акция 10 лева. Към 31.12.2018г. БНЕБ ЕАД отчита Печалба в размер на 3 835 хил. лв., формирана от таксите, които същото събира за организиране на борсов пазар, сегменти „ден напред“, „двустранно договаряне“ и „в рамките на деня“.

Текущи задължения – Дружеството има текущи задължения към търговски и други контрагенти в размер на 91,596 хил. лева, към персонала, социалното осигуряване и към бюджета в размер на 287 хил. лева към края на отчетния период.

2. Приходи и разходи

	2018 г. '000 лв.	2017 г. '000 лв.
Приходи от продажби услуги	7,205	3,544
Други оперативни доходи от дейността	298	82
	7,503	3,626
Разходи за материали	(26)	(26)
Разходи за външни услуги	(1,295)	(871)
Разходи за персонала	(918)	(721)
Разходи за амортизация	(199)	(179)
Възстановена/начислена обезценка на вземания	(692)	-
Други разходи	(74)	(49)
	4,299	1,780
Финансови приходи	14	12
Финансови разходи	(51)	(25)
Печалба/Загуба преди данъци	4,262	1,767
Разходи / Приходи от данъци върху дохода	(427)	(49)
Нетна печалба/загуба за годината	3,835	1,590
Друг всеобхватен доход		
Общ всеобхватен доход за годината	3,835	1,590

Приходи

През отчетния период дружеството реализира приходи от обучение на потенциалните търговски участници за работа с търговски платформи и от такси, платени от търговските участници, за опериране на организиран борсов пазар, такси оборот и сетълмент общо на стойност 7,205 хил. лева, други приходи от дейността – 298 хил. лв. /основно приходи от неустойки/.

Дейност и финансово-икономическо състояние на БНЕБ ЕАД за периода 01.01 – 31.12.2018

Разходи

Извършените разходи за дейността за отчетния период възлизат на 3,204 хил. лева, като основните пера са разходи за персонал (29%), външни услуги (41%), разходи за материали, други разходи – представителни и командировки (24%).

Финансов резултат

БНЕБ ЕАД приключи отчетния период с печалба в размер на 3,835 хил. лева.

3. Паричен поток

Отчета за паричния поток на БНЕБ ЕАД е изготвен по прекия метод.

Бележки	31 декември 2018 г. '000 лв.	31 декември 2017 г. '000 лв.
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от продажби, в т.ч.:	1 102,405	682,771
<i>Постъпления от продажби на електроенергия</i>	1 094,233	678,416
<i>Постъпления от такси</i>	8,172	4,355
Плащания към доставчици за електроенергия	(1 138,268)	(708,151)
Плащания към доставчици	(235)	(133)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(894)	(687)
Плащания на такси, комисионни и други	(25)	(17)
Други постъпления/плащания, нетно, в т.ч.:	49,730	69,072
<i>Плащания за данък върху дохода</i>	(424)	(223)
<i>Плащания/ постъпления към/ от държавния бюджет</i>	33,025	18,010
<i>Постъпления от депозити</i>	43,227	87,500
<i>Възстановени депозити</i>	(26,051)	(36,239)
<i>Други плащания за оперативна дейност</i>	(47)	24
Нетни парични потоци от оперативната дейност	12,727	42,855
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Плащания за имоти, машини и съоръжения и нематериални активи	(16)	(11)
Плащания за нематериални активи	(153)	(14)
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(169)	(25)
Парични потоци от финансова дейност		
Емисия на капитал	11 -	300
Изплатени дивиденди	(715)	(201)
Нетни парични потоци от финансова дейност	(715)	99
Нетно изменение на паричните средства	11,843	42,929
Парични средства на 1 януари	57,152	14,223
Ефект от прилагане на МСФО 9	(66)	-
Парични средства на 31 декември	10 68,929	57,152

Дейност и финансово-икономическо състояние на БНЕБ ЕАД за периода 01.01 – 31.12.2018

Постъпления от оперативна дейност възлизат на 1 178,657 хил. лева, - постъпления от продажби – 1 102,405 хил. лева, предоставени депозити, във връзка с търговията на електрическа енергия – 43,227 хил. лева и постъпления от държавния бюджет – 33,025 хил. лв.

Плащанията за оперативна дейност за периода възлизат на 1 165,944 хил. лева, - за електрическа енергия – 1 138,268 хил. лева, за други услуги – 133 хил. лева, плащанията за персонала и осигурителни организации – 894 хил. лева, плащанията за такси и комисионни -25 хил. лева, плащания за данък върху дохода – 424 хил. лева, възстановени депозити – 26,051 хил. лева.

Плащанията за инвестиционна дейност са в размер на 169 хил. лева, - 16 хил. лева за материални активи и 153 хил. лева плащания за нематериални активи.

Плащанията във финансовата дейност представляват дивидент, които е изплатен на Българска фондова борса АД в размер на 715 хил. лев

4. Отчет за промени в собствения капитал

Към 31 декември 2018 г. регистрираният капитал на дружество възлиза на 2 176 640 лева.

	Основен акционерен капитал	Други резерви	Натрупани печалби (загуби)	Общо собствен капитал
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Салдо към 1 януари 2017 г.	1,675		448	2,123
Промени в собствения капитал за 2017 г.				
Емисия на капитал	300			300
Разпределение на печалби за:	202	45	(448)	(201)
Дивидент			(201)	(201)
Емисия на капитал	202		(202)	-
Разпределение на резерви		45	(45)	-
Общ всеобхватен доход за годината в т.ч.	-	-	1,590	1,590
Нетна Печалба (Загуба) за годината	-	-	1,590	1,590
	2,177	45	1,590	3,812
Салдо към 31 декември 2017 г.				
Промени в собствения капитал за 2018 година				
Корекции от първоначално прилагане на МСФО 9, нетно от данъци			(51)	(51)
Салдо към 1 януари 2018 г.	2,177	45	1,539	3,761
Разпределение на печалби за:	-	159	(874)	(715)
Дивидент			(715)	(715)
Разпределение на резерви		159	(159)	-
Общ всеобхватен доход за годината в т.ч.	-	-	3,835	3,835
Нетна Печалба (Загуба) за годината	-	-	3,835	3,835
Салдо към 31 декември 2018 г.	2,177	204	4,500	6,881

5. Рискови фактори

Дружеството е изложено на различни видове риск по отношение на финансовите си инструменти - пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Управлението на риска на Дружеството се осъществява от Съвета на директорите.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

5.1. Категории финансови активи и пасиви

Финансови активи	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Кредити и вземания:		
Търговски и други вземания	25,020	20,672
Обезценки	(683)	
Вземания от свързани лица	-	8,231
Пари и парични еквиваленти	68,955	57,152
Ефект от прилагане на МСФО 9	(66)	-
	93,266	86,055

Финансови пасиви	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Заеми	-	-
Търговски и други задължения	79,139	42,520
Задължения към свързани лица	-	30,337
	79,139	72,857

5.2. Анализ на пазарния риск

В резултат на оперативната и инвестиционна дейност, се очаква, че Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени.

Валутен риск

Сделките на Дружеството се осъществяват предимно в български лева. Чуждестранните трансакции на Дружеството са деноминирани основно в евро, което намалява валутния риск практически до минимум.

Към края на отчетния период няма финансови активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти основно по отношение на финансовите активи и пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент.

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства и банкови депозити, които са с фиксиран лихвен процент, поради което финансовият резултат не е изложен на риск от промяна в пазарните нива на лихвените проценти.

Анализ на кредитния риск

При осъществяване на своята дейност Дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някои от контрагентите му да не бъдат в състояние да изпълнят изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си. Вземанията на Дружеството са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки. Такива обезценки са направени за вземания, където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В Дружеството са установени и се прилагат политики и процедури, целящи да минимизират рисковете от неплащане от страна на клиенти, официализирани в Правила за сетълмент на БНЕБ ЕАД. За целите на гарантиране на финансовите си задължения, възникнали в следствие на реализирани сделки на борсовия пазар, всеки търговски участник е необходимо да поддържа обезпечение, което във всеки един момент отговаря на определените за стойността му изисквания.

	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Кредити и вземания	24,314	28,903
Пари и парични еквиваленти	68,929	57,152
	93,243	86,055

	Непросрочени и необезценени ‘000 лв.
31 декември 2018 г.	
Брутен размер на търговски вземания	24,997
Обезценка	(683)
Нето	24,314
31 декември 2017г.	
Брутен размер на търговски вземания	28,903
Нето	28,903

Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на финансовите задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната и инвестиционната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Дружеството държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер.

Към 31 декември 2018 г.	Договорени парични потоци ‘000 лв.	6 месеца или по-малко ‘000 лв.
Търговски и други задължения	79,139	79,139
	79,139	79,139

Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност

През периода 2018 г. дружеството няма извършени действия в областта на научноизследователската и развойна дейност.

Наличие на клонове на предприятието

Дейност и финансово-икономическо състояние на БНЕБ ЕАД за периода 01.01 – 31.12.2018

Към 31 декември 2018 г. „Българска независима енергийна борса“ ЕАД няма регистрирани клонове.

Събития след края на отчетния период

След края на отчетния период не са възникнали други коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития.

6. Информация по чл.100н от Закона за публичното предлагане на ценни книжа /ЗППЦК/

Информация, дадена в стойностно и количествено изражение относно основните категории стоки, продукти и/или представени услуги, с посочване на техния дял в приходите от продажби на Дружеството и промените, настъпили през отчетната финансова година:

Приходите на БНЕБ ЕАД да представени в следната таблица:

	<u>2018 г.</u>	<u>2017 г.</u>
	<u>'000 лв.</u>	<u>'000 лв.</u>
Приходи от такси		
Такса оборот	4,022	1,924
Годишна такса	1,141	946
Такса сетълмент	881	290
Докладване на данни	263	191
Приходи от такса участие	420	144
Такса обучение	165	30
Други такси	313	19
	<u>7,205</u>	<u>3,544</u>

Информация относно приходите, разпределени по отделни категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците на снабдяване с материали, необходими за производството на стоки или предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на отделен продавач или купувач/потребител:

Приходите на Дружеството от клиенти са генерирани на територията на Република България.

Информация относно сделките, сключени между емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и свързани лица, през отчетния период, предложения за сключване на такива сделки, както и сделки, които са извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които емитентът, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК или негово дъщерно дружество е страна с посочване на стойността на сделките, характера на свързаността и всяка

информация, необходима за оценка на въздействието върху финансовото състояние на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

Общата сума на сделките със свързани лица за текущия и предходен отчетен период са представени в таблицата по-долу:

		Изплатен дивидент
		'000 лв.
<u>Дружества от групата:</u>		
Българска фондова борса АД	31.12.2018 г.	715
Българска фондова борса АД	31.12.2017 г.	-
Общо:	31.12.2018 г.	715
Общо:	31.12.2017 г.	-

Информация за събития и показатели с необичаен за емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, характер, имащи съществено влияние върху дейността му, и реализираните от него приходи и извършени разходи; оценка на влиянието им върху резултатите през текущата година.

През 2018г. не са на лице събития и показатели с необичаен характер, които да имат съществено влияние върху дейността на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД.

Информация за сделки, водени извънбалансово - характер и бизнес цел, посочване финансовото въздействие на сделките върху дейността, ако рискът и ползите от тези сделки са съществени за емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и ако разкриването на тази информация е съществено за оценката на финансовото състояние на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК.

Дружеството не е извършвало сделки, които са водени извънбалансово и които да имат съществено финансово въздействие върху дейността му.

Информация за дялови участия на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, за основните му инвестиции в страната и в чужбина (в ценни книжа, финансови инструменти, нематериални активи и недвижими имоти), както и инвестициите в дялови ценни книжа извън неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството и източниците/начините на финансиране.

Дружеството няма дялови участия и инвестиции във финансови инструменти в страната и в чужбина.

Информация относно сключените от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, от негово дъщерно дружество или дружество майка, в качеството им

на заемополучатели, договори за заем с посочване на условията по тях, включително на крайните срокове за изплащане, както и информация за предоставени гаранции и поемане на задължения.

Дружеството има сключен договор за кредит за оборотни средства. Максимално разрешения размер на кредита е 4 милиона лева, крайния срок на договора е 23.11.2019г. Към настоящия момент Дружеството не е усвоявало суми по горепосочения договор.

Информация относно сключените от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, от негово дъщерно дружество или дружество майка, в качеството им на заемодатели, договори за заем, включително предоставяне на гаранции от всякакъв вид, в това число на свързани лица, с посочване на конкретните условия по тях, включително на крайните срокове за плащане, и целта, за която са били отпуснати.

През 2018г. Дружеството не е сключвало договори за заем в качеството си на заемодател, не е предоставяло гаранции в полза на трети лица или в полза на свързани предприятия.

Анализ на съотношението между постигнатите финансови резултати, отразени във финансовия отчет за финансовата година, и по-рано публикувани прогнози за тези резултати

Дружеството няма задължение да изготвя и публикува прогнози.

Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуалните заплахи и мерки, които емитентът, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им

В Дружеството са установени и се прилагат политики и процедури, целящи да минимизират рисковете от неплащане от страна на клиенти, официализирани в Правила за сетълмент на БНЕБ ЕАД. За целите на гарантиране на финансовите си задължения, възникнали в следствие на реализирани сделки на борсовия пазар, всеки търговски участник е необходимо да поддържа обезпечение, което във всеки един момент отговаря на определените за стойността му изисквания.

Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

През 2019г. Дружеството не планира инвестиции в активи, дейността на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД като организатор на борсов пазар не предполага осъществяването на значителни инвестиции и не е на лице съществена необходимост от финансиране.

Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, и на неговата група предприятия по смисъла на Закона за счетоводството.

През 2018г. се на настъпили промени в принципите на управление на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД.

Информация за основните характеристики на прилаганите от емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, в процеса на изготвяне на финансовите отчети система за вътрешен контрол и система за управление на рискове. Информация за промените в управителните и надзорните органи през отчетната 2018 година.

На 15.02.2018 г. в Търговски регистър е вписана промяна в собствеността на БНЕБ ЕАД. Едноличен собственик на капитала след 15.02.2018 год. е БФБ АД.

Горепосочената промяна е следствие на издадено Решение С(2018)572 на Европейската комисия (ЕК), с което окончателно се одобрява БФБ АД за купувач на БНЕБ ЕАД, като се заключава, че продажбата се извършва по начин, който удовлетворява ангажиментите, поети от БЕХ ЕАД пред ЕК, а именно продажбата на 100% от капитала на БНЕБ ЕАД на дружество или институция извън състава на Министерство на Енергетиката съгласно условията съдържащи се в ангажиментите поети от БЕХ ЕАД към ЕК по дело АТ.39767 "ВЕН Electricity".

Към настоящия момент Съветът на директорите на БНЕБ ЕАД се състои от три члена с тригодишен мандат. Съветът на директорите е в състав:

- Васил Димитров Големански – председател на СД;
- Константин Валериев Константинов – изпълнителен директор и член на СД;
- Никола Веселинов Габровски – член на СД.

Информация относно възнагражденията на членовете на Съвета на директорите /договори за управление и контрол/

<u>В хил. лева</u>	<u>2018 г.</u>	<u>2017 г.</u>
Възнаграждения за заплати	(155)	(90)
Социални разходи	(8)	(9)
Разходи за социални осигуровки	(6)	(6)
Общо за периода	(169)	(105)

Няма възникнали през годината условни и разсрочени възнаграждения, както и такива, които се дължат към по-късен момент. Няма дължими суми от Дружеството за изплащане на пенсии, обезщетение при пенсиониране или други подобни обезщетения.

Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, в размер най-малко 10 на сто от собствения му капитал; ако общата стойност на задълженията или вземанията на емитента, съответно лицето по § 1д от допълнителните разпоредби на ЗППЦК, по всички образувани производства надхвърля 10

на сто от собствения му капитал, се представя информация за всяко производство поотделно.

Към 31.12.2018 г. са налице изискуеми, непогасени на падежа и неоспорени вземания на БНЕБ ЕАД в размер на 6 746 828, 85 лв., с вкл. ДДС, от търговския участник „ЕНЕРДЖИ ПАУЪР“ ЕООД за доставена и приета електрическа енергия на пазарен сегмент „Ден напред“.

По молба на БНЕБ ЕАД е образувано съдебно производство за обезпечение на бъдещ иск по смисъла на чл.390 от ГПК и на 24.10.2018 г. БНЕБ ЕАД се снабди с Обезпечителна заповед от 24.10.2018 г. по гр. дело № 14020/2018г. по описа на СГС за налагане на запори върху вземанията по банкови сметки на „ЕНЕРДЖИ ПАУЪР“ ЕООД. Въз основа на издадената обезпечителна заповед е образувано Изпълнително дело № 03842/2018 г. по описа на ЧСИ Неделчо Митев, рег. № 841.

БНЕБ ЕАД е подало Молба, на основание чл.629, ал.4 от ТЗ, във вр. с чл.625 от ТЗ, за присъединяване като Кредитор в производството по търг. дело № 2347/2018 г. по описа на СГС, Търговско отделение, VI-7 състав, образувано по подадена молба от „ПАН ИНТЕРТРЕЙД“ ЕООД за откриване на производство по несъстоятелност на длъжника „ЕНЕРДЖИ ПАУЪР“ ЕООД. С молбата БНЕБ ЕАД обоснова и необходимостта от налагане на предварителни обезпечителни мерки, сред които заповор върху вземания от НАП и заповор върху банкови сметки, които биха позволили оказване на контрол върху действията на длъжника и препятстване разпиляването на имуществото му. По делото са проведени открити съдебни заседания на дати 08.01.2019 г., 19.02.2019 г. и 19.03.2019 г., като същото е отложено за изготвяне на заключение по финансово-икономическа експертиза и е насрочено за 14.05.2019 г.

Изпълнителен директор:

/Константин Константинов/

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР
ДО ЕДНОЛИЧНИЯ СОБСТВЕНИК
НА "БЪЛГАРСКА НЕЗАВИСИМА ЕНЕРГИЙНА БОРСА" ЕАД**

Доклад относно одита на финансовия отчет

Квалифицирано мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на „БЪЛГАРСКА НЕЗАВИСИМА ЕНЕРГИЙНА БОРСА“ ЕАД („Дружеството“), съдържащ отчета за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. и отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, отчета за промените в собствения капитал и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществени счетоводни политики.

По наше мнение, с изключение на възможните ефекти от въпросите, описани в раздела от нашия доклад „База за изразяване на квалифицирано мнение“, приложеният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти финансовото състояние на Дружеството към 31 декември 2018 г. и неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на квалифицирано мнение

Както е оповестено в Бележка 8 *Търговски и други вземания* от финансови отчет, към 31 декември 2018 г. Дружеството има вземане с брутна балансова стойност в размер на 6,745 хил. лв. от контрагент, който е подал молба в Търговския регистър за откриване производство по несъстоятелност. Това обстоятелство е обявено в Търговския регистър на 14 ноември 2018 г. Ръководството на Дружеството е преценило, че съществуват множество несигурности, свързани с определяне възстановимата стойност на това вземане и е преценило за разумно да бъде призната частична загуба от обезценка в размер на 675 хил.лв..

Поради присъщата несигурност и значителна преценка за определяне на очакваната кредитна загуба на това вземане, ние не бяхме в състояние да се уверим в достатъчна степен на сигурност относно неговата оценка, съответно ние не бяхме в състояние да определим дали са необходими някакви корекции и техният ефект върху финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2018 г.

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад *Отговорности на одитора за одита на индивидуалния финансов отчет*. Ние сме независими от Дружеството в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето квалифицирано мнение.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Както е описано в раздела *База за изразяване на квалифицирано мнение* по-горе, ние не бяхме в състояние да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства относно оценката за очакваната кредитна загуба на вземане с брутна балансова стойност в размер 6,745 хил. лв., съответно ние не бяхме в състояние да определим дали са необходими някакви корекции и техният ефект върху финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2018 г. Съответно, ние не бяхме в състояние да достигнем до заключение дали другата информация не съдържа във връзка с този въпрос съществено неправилно докладване на финансовите показатели и съпътстващите оповестявания за този обект.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

С изключение на въпроса, описан в раздела „База за изразяване на квалифицирано мнение“ по-горе ние решихме, че няма други ключови одиторски въпроси, които да бъдат комуникирани в нашия одиторски доклад.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приложими в ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Дружеството или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Дружеството.

Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски,

изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Дружеството.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Дружеството да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че

неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на общественения интерес от тази комуникация.

Доклад във връзка с други закони и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставят за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа (чл. 100(н), ал. 7, т. 2 от ЗППЦК), приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет, върху който сме изразили квалифицирано мнение в „Доклад относно одита на финансовия отчет“ по-горе.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството и на чл. 100(н), ал. 7, т. 2 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.
- в) Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Одиторско дружество „Ейч Ел Би България“ ООД е назначено за одитор на финансовия отчет за периода, завършващ на 31 декември 2018 г. на „БЪЛГАРСКА НЕЗАВИСИМА ЕНЕРГИЙНА БОРСА“ ЕАД („Дружеството“) с протокол от заседание на Едноличния собственик, проведено на 19 юни 2018 г., за период от една година година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 г. на Дружеството представлява четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от нас.

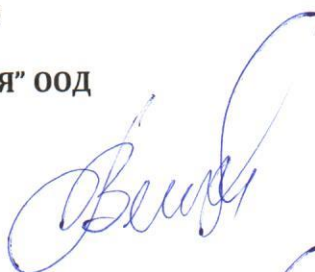
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Дружеството, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Дружеството.

Одиторско дружество

„ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ” ООД

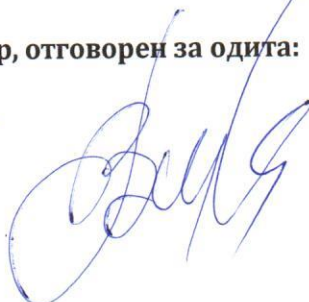
Управител:

Вероника Ревалска

Регистриран одитор, отговорен за одита:

Вероника Ревалска

29 март 2019г.

Отчет за финансовото състояние към на 31 декември

	Бележки	31 декември '2018 г. '000 лв.	31 декември '2017 г. * '000 лв.
АКТИВИ			
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	5	37	52
Нематериални активи	6	508	528
Активи по отсрочени данъци	7	83	7
Сума на нетекущите активи		628	587
Текущи активи			
Материални запаси		7	7
Търговски и други вземания	8	29,193	26,675
Вземания от други свързани лица	9	-	8,231
Пари и парични еквиваленти	10	68,929	57,152
Разходи за бъдещи периоди		7	-
Сума на текущите активи		98,136	92,065
ОБЩО АКТИВИ		98,764	92,652
Собствен капитал и пасиви			
Собствен капитал			
Акционерен капитал	11	2,177	2,177
Други резерви		204	45
Натрупана загуба/неразпределена печалба		665	-
Финансов резултат от текущия период		3,835	1,590
Сума на собствения капитал		6,881	3,812
Пасиви			
Текущи пасиви			
Търговски и други задължения	12	91,596	58,352
Задължения към други свързани лица	13	-	30,337
Задължения към персонала	14	131	108
Данъчни задължения	15	156	43
Сума на текущите пасиви		91,883	88,840
Обща сума на пасивите		91,883	88,840
Общо собствен капитал и пасиви		98,764	92,652

* Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г. В съответствие с избраните методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

Константин Константинов

Съставител: Албена Кокова

Изпълнителен директор

Главен счетоводител

Дата на съставяне: 20 март 2019 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 28 март 2019 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

Отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за годината, приключваща на 31 декември

	Бележки	2018 г. ‘000 лв.	2017 г. * ‘000 лв.
Приходи от продажби услуги	16	7,205	3,544
Други оперативни доходи от дейността	17	298	82
		7,503	3,626
Разходи за материали	18	(26)	(26)
Разходи за външни услуги	19	(1,295)	(871)
Разходи за персонала	20	(918)	(721)
Разходи за амортизация	5,6	(199)	(179)
Възстановена /начислена обезценка на вземания	21	(692)	-
Други разходи	22	(74)	(49)
Печалба/Загуба от оперативна дейност		4,299	1,780
Финансови приходи	23	14	12
Финансови разходи	23	(51)	(25)
Печалба/Загуба преди данъци		4,262	1,767
Разходи / Приходи от данъци върху дохода	24	(427)	(49)
Нетна печалба/загуба за годината		3,835	1,590
Друг всеобхватен доход			
Общ всеобхватен доход за годината		3,835	1,590

* Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г. В съответствие с избраните методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

Константин Константинов

Изпълнителен директор

Съставител: Албена Кокова

Главен счетоводител

Дата на съставяне: 20 март 2019 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 28 март 2019 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

**Отчет за промените в собствения капитал за годината,
приключваща на 31 декември**

	Основен акционерен капитал	Други резерви	Натрупани печалби (загуби)	Общо собствен капитал
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Салдо към 1 януари 2017 г.	1,675		448	2,123
Промени в собствения капитал за 2017 г.				
Емисия на капитал	300			300
Разпределение на печалби за:	202	45	(448)	(201)
Дивидент			(201)	(201)
Емисия на капитал	202		(202)	-
Разпределение на резерви		45	(45)	-
Общ всеобхватен доход за годината в т.ч.	-	-	1,590	1,590
Нетна Печалба (Загуба) за годината	-	-	1,590	1,590
Салдо към 31 декември 2017 г.	2,177	45	1,590	3,812
Корекции от първоначално прилагане на МСФО 9, нетно от данъци			(51)	(51)
Салдо към 01 януари 2018 г.	2,177	45	1,539	3,761
Разпределение на печалби за:	-	159	(874)	(715)
Дивидент			(715)	(715)
Разпределение на резерви		159	(159)	-
Общ всеобхватен доход за годината в т.ч.	-	-	3,835	3,835
Нетна Печалба (Загуба) за годината	-	-	3,835	3,835
Салдо към 31 декември 2018 г.	2,177	204	4,500	6,881

* Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г. В съответствие с избраните методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

Константин Константинов

Изпълнителен директор

Съставител: Албена Кокова

Главен счетоводител

Дата на съставяне: 20 март 2019 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 28 март 2019 г.

Одиторско дружество
Ейч Ел Би България ООД

Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

Бележки	31 декември 2018 г. ‘000 лв	31 декември 2017 г. * ‘000 лв
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от продажби, в т.ч.:	1 102,405	682,771
Постъпления от продажби на електроенергия	1 094,233	678,416
Постъпления от такси	8,172	4,355
Плащания към доставчици за електроенергия	(1 138,268)	(708,151)
Плащания към доставчици	(235)	(133)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(894)	(687)
Плащания на такси, комисионни и други	(25)	(17)
Други постъпления/плащания, нетно, в т.ч.:	49,730	69,072
Плащания за данък върху дохода	(424)	(223)
Плащания/постъпления към/от държавния бюджет	33,025	18,010
Постъпления от депозити	43,227	87,500
Възстановени депозити	(26,051)	(36,239)
Други плащания за оперативна дейност	(47)	24
Нетни парични потоци от оперативната дейност	12,727	42,855
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Плащания за имоти, машини и съоръжения и нематериални активи	(16)	(11)
Плащания за нематериални активи	(153)	(14)
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(169)	(25)
Парични потоци от финансова дейност		
Емисия на капитал	11 -	300
Изплатени дивиденди	(715)	(201)
Нетни парични потоци от финансова дейност	(715)	99
Нетно изменение на паричните средства	11,843	42,929
Парични средства на 1 януари	57,152	14,223
Ефект от прилагане на МСФО 9	(66)	-
Парични средства на 31 декември	10 68,929	57,152

* Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г. В съответствие с избраните методи за преминаване, сравнителната информация не е преизчислена.

Константин Константинов

Изпълнителен директор

Дата на съставяне: 20 март 2019 г.

Финансовият отчет е одобрен за издаване с решение на Съвета на директорите на 28 март 2019 г.

Одиторско дружество

Ейч Ел Би България ООД

Съставител: Албена Кокова

Главен счетоводител

Пояснителни бележки към финансовия отчет

1. Предмет на дейност

Българска независима енергийна борса ЕАД (БНЕБ ЕАД, Дружеството) е учредено през 2014 г. Дружеството е регистрирано като еднолично акционерно дружество в град София, вписано в Търговския регистър с ЕИК 202880940.

Седалището и адресът на управление на Дружеството е град София - 1000, район Оборище, бул. „Княз Александър Дондуков“ № 19, ет.7

Предмет на дейност по регистрация на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД е организиране на борсов пазар за търговия в областта на енергетиката и свързаните с енергопотреблението продукти като електричество, природен газ, въглища, емисии и зелени сертификати, като система за търговия, която среща или съдейства за срещането на интересите за покупка и продажба на допуснати до търговия на регулирания пазар на множество трети страни, в рамките на системата и въз основа на правила, като резултатът е сключване на сделки с тези инструменти.

БНЕБ ЕАД притежава Лицензия №Л-422 от 31 март 2014 г., издадена от Комисията за енергийно и водно регулиране, за организиране на борсов пазар на електрическа енергия за срок от 10 (десет) години.

Процесите по либерализация на електроенергийните пазари предполагат създаването на вътрешен - за общността пазар, който предоставя възможност на потребителите за свободен избор на доставчик на електрическа енергия с цел повишаване на ефективността, конкурентни цени, по-високи стандарти на услугите, сигурност на доставките и устойчиво развитие. Борсовият пазар на електрическа енергия играе съществена роля в процесите на либерализация на електроенергийните пазари като отразява равновесната цена, определена като пресечна точка между търсенето и предлагането.

Лицензионната дейност, която дружеството развива, включва борсов пазар със следните сегменти с физическа доставка разделени по период на търгуваната и доставяна електрическа енергия:

- „Ден напред“ (Day Ahead market - DAM);
- „В рамките на деня“ (Intraday market - IDM);
- „Централизиран пазар за покупко продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори“ (Centralized market for bilateral contracts - CMBC).

Акциите на Дружеството не са регистрирани на Българската фондова борса.

Системата на управление на Дружеството е едностепенна. Органите на управление са: Общото събрание (едноличен собственик на капитала) и Съвета на директорите (СД). Правата на едноличния собственик на капитала се упражняват от Съвета на директорите на БФБ АД.

Към 31 декември 2018 г. съветът на директорите на Дружеството е в 3-членен състав: Васил Димитров Големански –председател, Константин Валериев Константинов – изпълнителен член и Никола Веселинов Габровски – изпълнителен член.

Дружеството се представлява от изпълнителния директор Константин Валериев Константинов.

Към 31 декември 2018 в дружеството са назначени 22-служители по трудови правоотношения.

Едноличен собственик на Дружеството е „Българска фондова борса“ АД.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация), освен ако не е посочено друго.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

За текущата финансова година Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС и съответно от Международния комитет за разяснения на МСФО (КРМСФО).

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, приложими за годишни отчетни периоди, започващи най-рано на 1 януари 2018 г., са настъпили промени в счетоводната политика на Дружеството относно принципите, правилата и критериите за отчитане на следните отчетни обекти, както и на представянето и оповестяванията на финансова информация за тях: търговски вземания, вземания от свързани лица, парични средства и парични еквиваленти, други вземания, приходи от договори с клиенти.

Дружеството е приложило за първи път МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ и МСФО 9 „Финансови инструменти“.

Дружеството е прилага МСФО 15 като ефекта от отчитане на продажбите на Борсовия оператор като агент, ще доведе до намаление на признатите приходи от продажба на електрическа енергия за 2017 г. в размер на 617,081 хил. лв. и намаление на разходите за покупка на електрическа енергия със същата сума, без ефект във финансовия резултат. Дружеството се възползва и от освобождаването в параграф 7.2.15 на МСФО 9 за преизчисляване на сравнителната информация по отношение на класификацията на финансовите активи и пасиви и обезценката по МСФО 9.

Кумулативният ефект от първоначалното прилагане е признат като корекция на неразпределената печалба / (непокрита загуба) на датата на първоначалното прилагане (1 януари 2018 г.). Сравнителната информация в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и в отчета за финансовото състояние не е преизчислена и е представена според отменените стандарти МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“, МСС 39 „Финансови инструменти: Признаване и оценяване“ и МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестявания“.

Значителните промени в счетоводната политика и ефектите от първоначалното прилагане са описани в пояснение 3.2. „Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2018 г.“ и са отчетени ефектите от промяната в счетоводната политика, във връзка с измененията на МСФО, приети от ЕС и влизащи в сила за годишни периоди започващи

на или след 1 януари 2018 г. Ефектът от първоначалното прилагане на тези стандарти е основно свързан с увеличение на признатата обезценка за очаквани кредитни загуби на финансови активи (пояснение 3.2.).

За първи път през 2018 година се прилагат и някои други изменения и разяснения, но те не оказват ефект върху финансовия отчет на Дружеството. Дружеството не е приело стандарти, разяснения или изменения, които са публикувани, но все още не са влезли в сила.

3.2. Нови стандарти, изменения на стандарти и разяснения, които са в сила от 1 януари 2018г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане за периода, започващ на 1 януари 2018 г.:

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти”

МСФО 15 “Приходи от договори с клиенти” и свързаните разяснения към МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ (наричани по-нататък МСФО 15) заместват МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“, както и няколко разяснения свързани с приходите. Новият стандарт изменя изискванията за признаване на приходи и установява принципи за докладване на информацията относно естеството, размера, времето и несигурността на приходите и паричните потоци, произтичащи от договори с клиенти. МСФО 15 въвежда нов, пет-стъпков модел за отчитане на приходите, произтичащи от договори с клиенти, и изисква приходите да се признават в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлените на клиента стоки или услуги. МСФО 15 изисква от предприятията да упражнят преценка, при отчитане на всички уместни факти и обстоятелства, когато прилагат всяка една стъпка от модела по отношение на договорите с техните клиенти.

Новият стандарт е базиран на принципа, че приходите се признават, когато контролът върху стоката или услугата се прехвърли на клиента.

Приходите, които имат съществен ефект за Дружеството основно са свързани с договори за участие на борсов пазар на електрическа енергия, където са описани правата и задълженията на страните във връзка с покупката и/или продажбата на електрическа енергия.

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху стоките или услугите се прехвърля на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Прилагането на МСФО 15 за първи път в Дружеството засяга главно следните области:

- включване на допълнителни оповестявания във финансовите отчети;
- идентифициране на задълженията за изпълнение.

Преход към прилагане на МСФО 15:

Дружеството прилага МСФО 15, използвайки модифицираното ретроспективно прилагане за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.

Оценката на Дружеството за ефекта от този нов стандарт е представена по- долу:

(а) Възнаграждение на принципал спрямо възнаграждение на агент

Дружеството има издаден лиценз за организиране на борсов пазар на електрическа енергия, а не за търговия и действа като оператор на борсовия пазар. Съгласно вътрешните правила за работа на организиран борсов пазар „Българска независима енергийна борса“ ЕАД наричана още „оператор на борсовия пазар“, извършва администрирането на всички сделки на борсовия пазар на електрическа енергия и съответно е страна по всички сделки, като сключва договори със своите клиенти за продажба на електрическа енергия.

В тези договори борсовият оператор не се счита за носеща основната отговорност за изпълнението на обещанието да осигури посоченото количество електрическа енергия, също така борсовият оператор не носи риска за количествата електрическа енергия преди или след като то е било прехвърлено на клиента, тъй като тя извършва доставката едва след като има сделка за продажба. В допълнение, „оператор на борсовия пазар“ не разполага с право на преценка при определянето на цената електрическата енергия.

Всички сделки, сключени на борсовия пазар, автоматично и задължително подлежат на сетълмент и представляват сделка между съответния търговски участник и борсовия оператор, като „оператора на борсовия пазар“ носи кредитния риск по тези сделки, тъй като е задължен да заплаща на доставчиците, дори ако клиентът не извърши плащане. Съгласно счетоводна политика, прилагано до 31 декември 2017 г. като се има предвид наличието на кредитен риск и с оглед на Правилата за търговия с електрическа енергия естеството на възнаграждението по договора, Дружеството е достигнало до заключението, че е изложено на значителни рискове, свързани с организирането на борсовия пазар и продажбата на електрическа енергия на своите клиенти, и е признавала сключените сделки на борсовия пазар така, все едно е принципал.

МСФО 15 изисква да се определи дали Дружеството упражнява контрол върху конкретна стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Дружеството е извършило анализ и е определило, че не контролира електрическата енергия преди прехвърлянето и на клиентите и, следователно, в тези договори тя е агент, а не принципал.

Ефектът от отчитане на продажбите на Борсата като агент, ще доведе до намаление на признатите приходи от продажба на електрическа енергия за 2018 г. в размер на 984,433 /2017г.-617,081 хил. лв./ и намаление на разходите за покупка на електрическа енергия със същите суми, без ефект във финансовия резултат.

(б) Предоставяне на услуги

Дружеството предоставя различни услуги на своите клиенти. Според МСФО 15, приходите ще бъдат признати когато Дружеството изпълни задължението си и удовлетвори изискването да прехвърли услугата на клиента. На база на направените анализи приходите от услуги ще продължат основно да се признават в течение на времето отразявайки начина на предоставяне и респективно консумация на услугите и времето и сумата на приходите, които ще бъдат признати в общи линии са сходни. Поради което Дружеството не очаква прилагането на МСФО 15 да доведе до съществени разлики в периода на признаване на приходите от услуги.

Допълнителна информация за счетоводните политики на Дружеството, свързани с признаването на приходи от договори с клиенти, е представена в пояснение 4.4.2 и пояснение 15 и 16.

МСФО 9 „Финансови инструменти“

МСФО 9 установява нови принципи, правила и критерии класификация и оценка на финансови активи и финансови пасиви, отписване на финансови инструменти, обезценка на финансови активи и счетоводно отчитане на хеджирането и заменя МСС 39 „Финансови инструменти: Признаване и оценяване“. Въведени са нови класификационни критерии и групи на финансовите активи, нови правила за тяхното последващо оценяване и признаването на приходите от лихви. Също така МСФО 9 установява нов подход за измерване на обезценки – на база очакваните кредитни загуби.

Подробна информация за новата счетоводна политика и ефектът от промяната спрямо прилаганата преди това счетоводна политика, са представени по-долу.

(а) Преход към прилагане на МСФО 9:

Дружеството е приело МСФО 9 на определената дата на влизане в сила (1 януари 2018 г.) и не преизчислява сравнителната информация

Дружеството се възползва от освобождаването в параграф 7.2.15 от МСФО 9 от преизчисляване на предходни периоди по отношение на класификацията и обезценката на финансовите инструменти. Кумулативният ефект от първоначалното прилагане е признат като корекция на неразмпределената печалба /(непокрита загуба) на датата на първоначалното прилагане (1 януари 2018 г.).

Следната таблица обобщава ефектът от прехода към МСФО 9, нетно от данъци върху началното салдо на неразмпределената печалба/(непокрита загуба):

	Ефект върху началните салда ‘000 лв.
Неразмпределена печалба към 31 декември 2017 г.	1 590
Увеличение на загубата от обезценка на пари и парични еквиваленти	(55)
Увеличение на загубата от обезценка на вземания	(2)
Отсрочен данъщ	6
Неразмпределена печалба на 1 януари 2018 г.	1 539

В допълнение, Дружеството е приело свързаните изменения в МСФО 7 „Финансови инструменти: Оповестяване“, които са приложими към оповестяванията за 2018 година, но не са изцяло приложени по отношение на сравнителната информация.

(б) Класификация и оценка

МСФО 9 въвежда нов подход за класификация на финансовите активи, който се базира на характеристиките на договорните парични потоци на финансовите активи и бизнес модела, в който те се управляват. Влиянието на МСФО 9 върху класификацията и оценката на финансовите активи е представена по-долу.

Значителна част от притежаваните финансови активи се държат от Дружеството с цел събиране на свързаните с тях договорни парични потоци. Ръководството на Дружеството е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други

вземания и вземания от свързани лица, които по МСС 39 са били класифицирани като „кредити и вземания” и оценявани последващо по амортизирана стойност към 31 декември 2017 г., ще се държат от Дружеството с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи са класифицирани и ще се оценяват последващо по МСФО 9 по амортизирана стойност.

Следната таблица представя класификацията на всеки тип от финансовите активи на Дружеството по МСС 39 и последващата им класификация и оценяване по МСФО 9 на 1 януари 2018 г.

	Тип на финансовия актив	Категория по МСС 39	Категория по МСФО 9
1	Краткосрочни търговски вземания	Кредити и вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност
3	Парични средства и еквиваленти	Кредити и вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Таблицата по-долу представя първоначалните балансови стойности на всеки тип финансови активи на Дружеството по МСС 39 и балансовите им стойности по МСФО 9 на 1 януари 2018 г.

Тип на финансовия актив	Категория по МСС 39	Категория по МСФО 9	Балансова стойност по МСС 39 ‘000 лв.	Балансова стойност по МСФО 9 ‘000 лв.
Търговски вземания	Кредити и вземания	По амортизирана стойност	20 672	20 671
Парични средства в банкови сметки	Кредити и вземания	По амортизирана стойност	57 150	57 100
Всичко финансови активи			77 822	77 771

Ефектът от приемането на МСФО 9 върху балансовите стойности на финансовите активи на 1 януари 2018 г. е свързан основно с новите изисквания за обезценка на финансовите активи.

(в) Обезценка на финансови активи

МСФО 9 заменя модела на „понесените загуби” в МСС 39 с модела на „очакваните кредитни загуби”. Съгласно разпоредбите на МСФО 9, загубите от обезценка следва да се признават по-рано, отколкото тези според МСС 39.

Дружеството е приело счетоводна политика и методология за оценка на кредитния риск и определяне на очакваните кредитни загуби за всеки тип финансови активи. Счетоводната политика включва:

- Подходите за определяне на кредитната обезценка на всеки вид финансови активи;
- Фазите на финансови активи, отчитани по стандартизирания подход на МСФО 9;
- Моделите за изчисление на очакваните кредитни загуби за дванадесет месеца или за целия срок на финансовите активи.

Следната таблица представя избора от Дружеството подход за обезценка за всеки тип финансови активи по МСФО 9 от 1 януари 2018 г.

	Тип на финансовия актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценка
1	Краткосрочни търговски вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
3	Парични средства и еквиваленти	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
4	Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход

Дружеството е определило, че прилагането на изискванията за обезценка на МСФО 9, в сила от 1 януари 2018 г., води до признаване на допълнителна загуба от обезценка. По-долу е описано равнието на крайното салдо на провизиите за обезценка в съответствие с МСС 39 с началното салдо на провизиите за загуба, определени в съответствие с МСФО 9.

	Обезценка съгласно МСС 39 на 31 декември 2017г. ‘000 лв.	Преоценяване ‘000 лв.	Очаквани кредитни загуби съгласно МСФО 9 на 1 януари 2018 г. ‘000 лв.
Търговски Вземания съгласно МСС 39 / Финансови активи по амортизирана стойност съгласно МСФО 9	-	(2)	(2)
Парични средства и еквиваленти съгласно МСС 39 / Финансови активи по амортизирана стойност съгласно МСФО 9	-	(55)	(55)
Ефект от отсрочени данъци, съгласно прилагане на МСФО 9	-	6	6
	-	(51)	(51)

Дружеството е приело следните нови и ревизирани стандарти и разяснения, които са задължителни за прилагане от 1 януари 2018 г. които не оказват ефект върху финансовото състояние и резултатите от дейността му.

КРМСФО Разяснение 22 „Сделки с чуждестранна валута и авансови възнаграждения” - приет от ЕС на 28 март 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018г.);

Промени в МСФО 2 „Плащане на базата на акции” - приет от ЕС на 26 февруари 2018г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);

Промени в МСС 40 „Инвестиционни имоти“ - приет от ЕС на 14 март 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);

Промени в МСФО 4: Прилагане на МСФО 9 „Финансови инструменти“ с МСФО 4 „Застрахователни договори“ - приет от ЕС на 3 ноември 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);

Изменения на различни стандарти „Подобрения в МСФО (цикъл 2014-2016) - приети от ЕС на 7 февруари 2018 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.).

3.3 Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобряване за издаване на този финансов отчет са издадени, но не са все още в сила (и/или не са приети от ЕК) за годишни периоди, започващи на 1 януари 2018 г. нови стандарти, променени стандарти и разяснения, които не са били приети за по-ранно приложение от Дружеството. От тях ръководството на Дружеството е преценило, че следните биха имали потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и класификацията и стойностите на отчетни обекти във финансовите отчети за следващи периоди, като по-долу е оповестено как може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Дружеството приеме тези стандарти за първи път.

МСФО 16 „Лизинг“ – приет от ЕС на 31 октомври 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);

Този стандарт е с изцяло променена концепция и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите. Въвежда нови принципи за признаване, измерване и представяне на лизинги с цел по-достоверно представяне на тези сделки. Стандартът ще замени действащия до този момент стандарт МСС 17 *Лизинг*, КРМСФО 4 *Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг*, ПКР-15 *Оперативен лизинг – стимули* и ПКР-27 *Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг*. Водещият принцип на новия стандарт е въвеждането на еднотипен модел на счетоводно третиране на лизингите при лизингополучателите за всички лизингови договори с продължителност от повече от 12 месеца, като ще се признава актив „право на ползване“, който ще се амортизира за периода на договора, и респективно, ще се отчита задължението по тези договори. Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение. СМСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи, като това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

Ръководството е в процес на оценяване на ефекта от прилагането на този стандарт, но счита че той ще е несъществен за финансовите отчети като цяло.

Изменение в МСФО 9 „Финансови инструменти“ - Предплащания с негативна компенсация – (приет от ЕС на 22 март 2018 г., в сила за годишни периоди от 1 януари 2019г.);

КРМСФО 23 „Несигурност, свързана с данъчни третираня на данъци върху дохода“ – (приет от ЕС на 23 октомври 2018 г., в сила за годишни периоди от 1 януари 2019г.);

Изменения на различни стандарти „Подобрения в МСФО (цикъл 2015-2017)“ – (приет от ЕС на 14 март 2019 г., в сила за годишни периоди от 01 януари 2019 г.);

Изменения в МСС 19 „Доходи на наети лица“ – Изменение, съкращаване или уреждане на плана – (приет от ЕС на 13 март 2019 г., в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.);

Промени в Концептуалната рамка за финансово отчитане – (в сила за годишни периоди от 1 януари 2020 г., не е приет от ЕК);

МСФО 17 „Застрахователни договори“ – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., не е приет от ЕК);

Изменение в МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и в съвместно контролирани предприятия” – (приет от ЕС на 8 февруари 2019 г., в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);

Изменения в МСФО 3 “Бизнес комбинации” – (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., не е приет от ЕК);

Изменения на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ и МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“ - (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., не е приет от ЕК).

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети”. Дружеството е приело да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

Дружеството прилага първоначално МСФО 9 и МСФО 15 на 1 януари 2018 г.

Финансовата информация е представена и оповестена съгласно изискванията на МСС 39 „Финансови Инструменти: Признаване и Оценяване“ (отменен), МСФО 7 „Финансови Инструменти: Оповестяване“, МСС 18 „Приходи“ (отменен).

Дружеството е избрало модифицирано ретроспективно прилагане за първи път на МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“. При приемането на МСФО 9 „Финансови инструменти“ Дружеството е приложило облекчения при първоначалното му прилагане. Всички корекции, произтичащи от първоначалното прилагане на двата нови стандарта, са отчетени в собствения капитал (към неразпределената печалба/непокрита загуба) на 1 януари 2018 г.

Ефектите от първоначалното прилагане на новите МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ и МСФО 9 „Финансови инструменти са представени“ в пояснение 3.2.

4.3. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.4. Приходи

4.4.1 Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017 г.

Приходите представляват брутните потоци от икономически ползи през периода, създадени в хода на обичайната дейност на Дружеството, когато този приток води до увеличаване в собствения капитал, различни от увеличението, свързани с вноските на акционерите.

Приходите в Дружеството се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване плащане или възмездяване.

Приходите на Дружеството включват:

Приходи от такси

Дружеството признава приходи от такси определени в Тарифа за таксите на БНЕБ ЕАД за изпълнение на функциите си по организиране на борсов пазар на електрическа енергия. Приходите се признават към момента в които таксите станат дължими от контрагентите. Приходите се оценяват на база на определените в Тарифа за таксите размери.

Приходи от покупко-продажба на електрическа енергия

Дружеството има издаден лиценз за организиране на борсов пазар на електрическа енергия, а не за търговия и действа като оператор на борсовия пазар. Съгласно вътрешните правила за работа на организиран борсов пазар „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, наричана още „оператор на борсовия пазар“, извършва администрирането на всички сделки на борсовия пазар на електрическа енергия и съответно е страна по всички сделки. Всички сделки, сключени на борсовия пазар, автоматично и задължително подлежат на сетълмент и представляват сделка между съответния търговски участник и борсовия оператор. Така структурирана дейността за покупко-продажба на електрическа енергия на БНЕБ ЕАД, не отговаря на параграф 7 и параграф 8 от МСС 18 Приходи. Дружеството няма икономическа полза от сделките за покупка и продажба на електрическа енергия.

Ръководството на дружеството, с цел спазване на груповата политика на БЕХ ЕАД, до датата на прехвърляне на собствеността върху капитала на БНЕБ ЕАД към БФБ АД, и предоставяне по-високо качествена информация на потребителите за оборотите на борсовия пазар, прие политика да признава и представя в Отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход продажбите и покупките на електрическа енергия като приходи и разходи, а не да прилага политика за отчитане като агент и да признава като приход само таксите за организиране на борсов пазар.

4.4.2. Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 г.

А. Приходи по договори с клиенти

Признаване и оценка на приходите от договори с клиенти

Приходите от договори с клиенти се признават, когато контролът върху стоките или услугите се прехвърля на клиента в размер, който отразява възнаграждението, на което Дружеството очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги.

Дружеството признава приходи, когато (или като) удовлетвори задължението за изпълнение, съгласно условията на договора, като прехвърли обещаната стока или услуга на клиента. Даден актив (стока или услуга) е прехвърлен, когато (или като) клиентът получи контрол върху този актив.

Дружеството има издаден лиценз за организиране на борсов пазар на електрическа енергия и действа като оператор на борсовия пазар. БНЕБ ЕАД извършва администрирането на всички сделки на борсовия пазар на електрическа енергия и съответно дава възможност на търговските участници да сключват сделки на пазарни цени посредством разнообразни продукти. За целта БНЕБ ЕАД предлага борсов сегмент „Ден напред“ и Централизиран пазар за покупко-продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори чрез екраните “Auctions”, “Continuous trading” и “Hourly products”. През Q2 на 2018 БНЕБ ЕАД допълни портфолиото си с най-краткосрочния сегмент с физическа доставка „В рамките на деня“.

Договорите с клиенти обичайно включват едно единствено задължение за изпълнение.

БНЕБ ЕАД наричана още „оператор на борсовия пазар“, извършва администрирането на всички сделки на борсовия пазар на електрическа енергия и съответно е страна по всички сделки.

БНЕБ ЕАД извършва услугите по сетълмента на всички сделки, реализирани на борсовия пазар.

Основните приходи по договори с клиенти се формират от следните видове приходи:

- 1/ приходи от такса за участие;
- 2/ годишна такса;
- 3/ такса за обучение;
- 4/ такса оборот;
- 5/ такса сетълмент;
- 6/ други.

Оценяване

При определяне на цената на сделката Дружеството взема предвид условията на договора и обичайните си търговски практики.

Цената на сделката е размерът на възнаграждението, на който Дружеството очаква да има право в замяна на прехвърлянето на клиента на обещаните стоки или услуги, с изключение на сумите, събрани от името на трети страни (например данък върху добавената стойност). Обещаното в договора с клиента възнаграждение може да включва фиксирани суми, променливи суми, или и двете.

Когато (или като) бъде удовлетворено задължение за изпълнение, Дружеството признава като приход стойността на цената на сделката (което изключва приблизителни оценки на

променливото възнаграждение, съдържащо ограничения), която е отнесена към това задължение за изпълнение.

Дружеството разглежда дали в договора съществуват други обещания, които са отделни задължения за изпълнение, за които трябва да бъде разпределена част от цената на сделката.

Определените такси от БНЕБ ЕАД са фиксирани с утвърдената тарифа за таксите на БНЕБ ЕАД, като считано от 01.11.2019 тарифата за таксите е актуализирана.

През 2018 за сключени договори през определен промоционален период са направени отстъпки, които клиентът получава за годишна такса за пазар IDM. В съответствие с изискването на МСФО 15, всички отстъпки се отчитат в намаление на приходите от продажби.

Съгласно прилаганата досега счетоводна политика, ценовите отстъпки са признавани в намаление на приходите, едновременно с признаването на прихода от продажба на услугите за които съответните отстъпки са дължими.

Подход за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти

Следващата таблица предоставя информация за прилаганата от Дружеството счетоводна политика за признаване на приходите и времето на удовлетворяване на задължения за изпълнение на договорите с клиенти по МСФО 15 и МСС 18.

Вид на продукта/услугата	Естество и време на удовлетворяване на задълженията за изпълнение, включително съществени условия за плащане	Признаване на приходи по МСФО 15 (приложим от 1 януари 2018 г.)	Признаване на приходи по МСС 18 (приложим преди 1 януари 2018 г.)
Приходи от услуги – такси за участие в борсовия пазар (годишна такса, такса участие и др.)	Контролът се прехвърля, когато услугата е извършена. Вземането е дължимо незабавно.	Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и потребява ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено или отчетено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.	Приходите от предоставяне на услуги се признават на база на етапа на завършеност на сделката към отчетната дата. Етапът на завършеност на сделката се определя пропорционално на срока по договора, за който е договорено да бъдат предоставени услугите. Когато резултатът от сделката (договора) не може да бъде надеждно оценен, приходът се признава само доколкото извършените разходи подлежат на възстановяване

Принципал или агент

Когато трета страна участва в предоставянето на стоки или услуги на клиент, Дружеството определя дали естеството на неговото обещание е задължение за изпълнение, свързано с предоставяне на конкретните стоки или услуги (принципал), или с уреждане третата страна да предостави тези стоки или услуги (агент).

Дружеството е принципал, когато контролира обещаната стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Въпреки това, Дружеството не действа непременно като принципал, ако получава правото на собственост върху даден актив само временно, преди правото на собственост да бъде прехвърлено на клиента.

Признаците, че дружеството е принципал включва:

- а) предприятието носи основната отговорност за изпълнението на обещанието за предоставяне на конкретната стока или услуга;
- б) има риск за материалните запаси на предприятието преди конкретната стока или услуга да бъде прехвърлена на клиента или след прехвърлянето на контрола на клиента;
- в) предприятието има свобода на преценка при определянето на цената на конкретната стока или услуга.

Съгласно вътрешните правила за работа на организиран борсов пазар БНЕБ ЕАД наричана още „оператор на борсовия пазар“, извършва администрирането на всички сделки на борсовия пазар на електрическа енергия и съответно е страна по всички сделки, като сключва договори със своите клиенти за продажба на електрическа енергия. В тези договори Борсата не се счита за носеща основната отговорност за изпълнението на обещанието да осигури посоченото количество електрическа енергия, също така Борсата не носи риска за количествата електрическа енергия преди или след като то е било прехвърлено на клиента, тъй като тя извършва доставката едва след като има сделка за продажба. В допълнение, като „оператор на борсовия пазар“ БНЕБ ЕАД не разполага с право на преценка при определянето на цената електрическата енергия.

МСФО 15 изисква да се определи дали Дружеството упражнява контрол върху конкретна стока или услуга преди да я прехвърли на клиента. Дружеството е извършило анализ и е определило, че не контролира електрическата енергия преди прехвърлянето и на клиентите и, следователно, в тези договори тя е агент, а не принципал.

Дружеството е извършило подробен анализ на въздействието на МСФО 15 Приходи от договори с клиенти, който влезе в сила през текущия период, считано от 01.01.2018г. Този анализ включва фокус върху това дали някои потоци от приходи от продажбите на електрическа енергия трябва да се представят нетно или на брутна база. Дружеството счита, че съгласно новият стандарт МСФО 15, при дейностите по продажби на електрическата енергия има по-скоро ролята на агент, отколкото на принципал. Следователно, приходите от тези дейности са представени в отчета за всеобхватния доход на „нетна“ база, т.е. приход са само определените такси и комисиони, които БНЕБ ЕАД събира за участие в борсов пазар, а не постъпленията и плащанията по сетълмента за продадена/ закупена електрическа енергия, които са парични потоци, но не са приход/разход за дружеството.

Дружеството е агент при следните сделки:

- Продажби и покупки на електрическа енергия на борсовия пазар на електрическа енергия;
- такса/компонент задължение към обществото (извън обхвата на МСФО 15, тъй като няма характеристики на задължение за изпълнение).

Ефектът от отчитане на продажбите на Борсата като агент, е довело до намаление на признатите приходи от продажба на електрическа енергия за 2017 г. в размер на 617,081 хил. лв. и намаление на разходите за покупка на електрическа енергия със същата сума., без ефект във финансовия резултат и собствения капитал.

Приходи от услуги

Приходите от предоставяне на услуги се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Дружеството прехвърля контрола върху услугите с течение на времето и следователно удовлетворява задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето. Ако към края на отчетния период услугата по договора не е изцяло извършена приходите се признават въз основа на действителната услуга, предоставена до края на отчетния период, като пропорционална част от общите услуги, които трябва да бъдат предоставени, тъй като клиентът получава и консумира ползите едновременно. Това се определя въз основа на действително вложено време за извършена работа, спрямо общото очаквано време за извършване на услугата.

Клиентът заплаща предоставените услуги въз основа на клаузите, заложи в конкретния договор, обичайният срок за плащане на възнаграждението е до 30 дни след предоставяне на услугите. В случаи, че предоставените от Дружеството услуги, надвишават плащането, се признава актив по договора. Ако плащанията надвишават предоставените услуги, се признава пасив по договор.

Аванси получени от клиенти

По договорите с клиенти Дружеството обичайно събира краткосрочни аванси от клиентите си, които не съдържат съществен компонент на финансиране.

Период на признаване на прихода

Приходите от предоставяне на услуги за достъп до борсов пазар на електрическа енергия се признават в счетоводния период, през който са предоставени услугите. Годишните такси се изчисляват и се признават пропорционално за брой месеци, оставащи до края на годината. БНЕБ ЕАД няма практика за събиране авансово такси за следващия период. Всички такси се отчитат текущо за годишния период, за който се отнасят.

Значимите счетоводни преценки, оценки и допускания, свързани с приходи от договори с клиенти, са представени в бележка 4.16.

Б. Други приходи/ доходи

Други доходи, включват операции, които са инцидентни спрямо основните дейности на Дружеството и са приходи или доходи, които се признават по силата на други стандарти и са извън обхвата на МСФО 15.

Следващата таблица предоставя информация за съществените условия и свързаните с тях политики за признаване на други доходи:

Доходи	МСФО/МСС – приложим за признаване на приход (доход)	Подход за признаване
Нетна печалба от продажба на имоти, машини и съоръжения	МСС 16, МСС 38	Печалбите или загубите, възникващи при отписването на имот, машина, съоръжение или нематериален актив, в резултат на продажба, се включват в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан. Активът се отписва в момента, в който е прехвърлен контрола върху продавания актив.
Приход от преоценка на имоти, машини и съоръжения	МСС 16	Приход от преоценки се отчитат като приход до размер на начислени преди това разходи.
Приходи от наеми	МСС 17	Наемният доход от договори за оперативен лизинг се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен в случаите, в които ръководството на дружеството прецени, че друга системна база отразява по-точно времеви модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.
Приходи от застрахователни събития	Концептуална рамка	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от неустойки	Концептуална рамка	Приходът се признава, когато се установи правото на дружеството да получи плащането.
Приходи от отписване на задължения	МСФО 9	Приходите от отписване на задължения се признават, когато изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Финансови приходи

Финансовите приходи се включват в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватния доход, когато възникнат, и включват приходи от лихви по предоставени срочни депозити, приходи от курсови разлики.

4.5 Разходи

Разходите представляват намаляване на икономическата изгода по време на отчетния период под формата на изтичане или намаляване на активите или натрупване на пасиви, което води до намаляване на собствения капитал отделно от онова, което подлежи на разпределение между собствениците на капитала.

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Когато се очаква икономическата изгода да бъде придобивана в продължение на няколко отчетни периода, при което връзката с приходите може да се определи само най-общо и косвено, разходите се признават в отчета за всеобхватния доход на базата на системни и рационални процедури на разсрочване.

Разход се признава незабавно в печалби и загуби в случай, че няма да доведе до бъдещ приход или друга икономическа изгода или когато бъде установено, че е по-вероятно тази бъдеща икономическата изгода да не се класифицира като актив в отчета за финансовото състояние.

4.6 Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”.

4.7 Нематериални активи

Нематериални активи се отчитат ако отговарят на критериите за признаване.

Нематериалните активи се оценяват по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• Лиценз	10 години (срока на лиценза)
• Програмни продукти	2 години
• Платформа за търговия на организиран борсов пазар „ден напред“	5 години
• Платформа за двустранно договаряне	4 години
• Платформа за търговия на организиран борсов пазар „в рамките на деня“	5 години

- Други ДНА /допълнителни софтуери
опериране на платформа за двустранно
договаряне 4 години
- Други ДНА /Интернет сайт/ 6 години и 8 месеца

4.8 Имоти, машини и съоръжения

Имоти, машини и съоръжения се отчитат ако отговарят на критериите за признаване и се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на машини и съоръжения, които дружеството притежава се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Компютри 2 години
- Офис обзавеждане 6 години и 8 месеца
- Транспортни средства 4 години
- Други ДМА 6 години и 8 месеца

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата/отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.9 Обезценка на нематериални активи и машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други – на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за

обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.10 Финансови инструменти

А. Счетоводна политика, приложима до 31 декември 2017

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Финансови разходи“, „Финансови приходи“ или „Други финансови позиции“, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи“.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват търговски задължения и заеми към свързани лица.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерът, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

Б. Счетоводна политика, приложима от 1 януари 2018 г

Финансови активи

Първоначално признаване, класификация и оценка:

Дружеството първоначално признава финансов актив в момента, в който стане страна по договорно споразумение, и го класифицира съгласно бизнес модела за управление на финансови активи и характеристиките на договорените парични потоци.

Дружеството класифицира своите финансови активи, съобразно последващото им оценяване в три категории: „финансови активи, оценявани по амортизирана стойност“, „финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, или „финансови активи,

оценявани по справедлива стойност пред печалба или загуба“, както това е уместно, съгласно договорните условия по инструментите и установените бизнес модели в Дружеството, в съответствие с МСФО 9.

Бизнес моделът на Дружеството за управление на финансови активи се отнася до начина, по който управлява финансовите си активи, за да генерира парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще бъдат резултат от събирането на договорните парични потоци, продажбата на финансовите активи или и двете.

Ръководството на Дружеството е преценило, че финансовите активи представляващи парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания, се държат от Дружеството с цел получаване на договорените парични потоци и се очаква да доведат до парични потоци, представляващи единствено плащания на главница и лихви (прилаган бизнес модел). Тези финансови активи се класифицират и оценяват последващо по амортизирана стойност.

Първоначално оценяване

Първоначално всички финансови активи, с изключение на търговските вземания, се оценяват по тяхната справедлива стойност, плюс преките разходи по трансакцията, в случай, че не се отчитат по справедлива стойност в печалбата и загубата, когато се признават първоначално нето от разходите по сделката.

Търговските вземания, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които Дружеството прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, се оценяват първоначално по съответната цената на сделката, в съответствие с МСФО 15. (Пояснение 4.4. Приходи по договори с клиенти).

Последващо оценяване и представяне

За целите на последващото оценяване и представяне финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- финансови активи, оценявани по амортизирана стойност (дългови инструменти),
- финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с рекласифициране на натрупаните печалби и загуби (дългови инструменти),
- финансови активи, определени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, без рекласифициране на натрупани печалби и загуби при отписване (капиталови инструменти) или
- финансови активи, оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата (дългови и капиталови инструменти).

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Финансовите активи на дружеството са съсредоточени в тази категория. Дружеството оценява последващо финансовите си активи по амортизирана стойност. Тази категория включва парични средства в банки, търговски вземания, други вземания, съдебни и присъдени вземания и вземания от свързани лица.

Дружеството оценява и измерва финансовите активи по амортизирана стойност, ако са изпълнени и двете от следните условия:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел да се държат финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци;
- Договорените условия на финансовия актив водят до определени дати на паричните потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница.

Последващото оценяване се извършва, по метода на „ефективната лихва“, чрез който приходите от лихви се изчисляват, като ефективният лихвен процент се прилага към брутната балансова стойност на инструментите. За закупени или създадени активи, с първоначална кредитна обезценка и такива с призната впоследствие кредитна обезценка, се прилага, съответно, коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент и ефективния лихвен процент, но по амортизираната стойност на актива.

Финансовите активи в тази категория се подлагат на преглед за обезценка към датата на всеки финансов отчет на Дружеството, като промените се отразяват в печалбата или загубата.

Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, променен или обезценен.

Отписване

Финансов актив (или, където е приложимо, част от финансов актив или част от група подобни финансови активи) се отписват в случаи когато договорните права върху паричните потоци от актива са изтекли или Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актива или е поело задължението да изплати изцяло получените парични потоци без съществено забавяне на трета страна по споразумение "прехвърляне".

При отписване на финансов актив в неговата цялост разликата между 1) балансовата стойност (измерена към датата на отписване) и 2) полученото възнаграждение (включително всеки нов актив, получен без новото поемане на нов пасив), се признават в печалбата или загубата.

Когато Дружеството е прехвърлило правата си за получаване на парични потоци от актив или е сключила споразумение за прехвърляне, то оценява дали и в каква степен са запазени рисковете и ползите от собствеността.

Когато нито прехвърли, нито запази съществено всички рискове и ползи от актива, нито прехвърли контрола върху актива, Дружеството продължава да признава прехвърления актив до степента на продължаващото му участие. В този случай Дружеството признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният с него пасив се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Дружеството е запазило.

Обезценка на финансови активи

Дружеството признава провизии за очаквани кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, като прилага подход, представен в таблицата по долу:

Тип на финансовия актив	Категория по МСФО 9	Подход за обезценка
Краткосрочни търговски вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход
Парични средства и еквиваленти	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Стандартизиран подход
Други финансови, съдебни и присъдени вземания	Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност	Опростен подход

Очакваните кредитни загуби представляват вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби (т.е. сегашната стойност на всеки недостиг на пари) за очаквания срок на финансовия инструмент. Паричен дефицит е разликата между паричните потоци, дължими на Дружеството в съответствие с договора, и паричните потоци, които Дружеството очаква да получи. Тъй като очакваните кредитни загуби отчитат размера и сроковете на плащанията, очаквана кредитна загуба се признава дори ако Дружеството очаква активът да бъде изплатен изцяло, но по-късно от срока, в който се дължи плащането.

Подходите за изчисляване на очаквани кредитни загуби са оповестени в Бележка 4.16.

Общи постановки на подхода за обезценка краткосрочни търговски вземания

По отношение на търговските вземания, произтичащи от сделки в обхвата на МСФО 15, които не съдържат съществен компонент на финансиране и за които се прилага практически целесъобразната мярка по МСФО 15 в това отношение, Дружеството прилага опростен подход, в съответствие с МСФО 9, като признава провизия за загуба въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. Съгласно опростения подход не е необходимо да се извършва мониторинг за значителното увеличение на кредитния риск, ако има възникнало такова. За целта е приложена практически целесъобразна мярка по МСФО 9 и е създадена матрица на провизиите, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания и активи по договори с клиенти. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

За изходни данни относно търговските вземания, Дружеството използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори за икономическата среда, при необходимост.

Търговските вземания на дружеството са лихвоносни и обичайно се уреждат до 30 дни. Дружеството счита дадено търговско вземане за такива в неизпълнение, когато са в просрочие, над 90 дни. В определени случаи, обаче, дадено вземане може да се разглеждат като такива в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Дружеството да получи пълния размер на договорните суми. В допълнение Дружеството взема предвид цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия, с което да се елиминира възможността за недостоверно представяне на кредитния риск на индивидуално и колективно ниво.

Общи постановки на подхода за обезценка на парични средства и еквиваленти

Паричните средства, депозирани в банки са носители на кредитен риск от контрагента (риск от неизпълнение). Рискът от контрагента представлява вероятността насрещната страна по финансова сделка да не изпълни своите договорни задължения. Поради това МСФО 9 Финансови инструменти предписва необходимостта и тези финансови инструменти да бъдат обезценени, макар да са носители на най-малко риск за Дружеството. Към посочената категория финансови активи се прилага стандартизирания подход, като за определяне на параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които дружеството е вложило паричните си средства. Тези кредитни рейтинги са присъдени основно от следните институции: Moody's; Standard and Poor's; Fitch; Българска Агенция за Кредитен рейтинг.

Печалбите (обратно проявление) и загубите от обезценки, включващи провизиите за очаквани кредитни загуби и кредитни обезценки се признават в печалбата или загубата.

Допълнителни оповестявания, свързани с обезценката на финансови активи, се съдържат и в следните Пояснения:

Търговски и други вземания Бележки 8

Парични средства Бележки 10

Кредитен риск Бележки 28.3

Финансови пасиви

Първоначално признаване, класификация и оценка

Дружеството признава в отчета за финансовото си състояние финансов пасив само когато стане страна по договорни клаузи на финансовия инструмент.

При първоначално им признаване финансовите пасиви се класифицират като:

- финансови пасиви, оценявани впоследствие по амортизирана стойност (заеми и привлечени средства, търговски и други задължения) или
- финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност през печалба или загубата.

Първоначалното признаване става на датата на уреждане и се извършва по справедлива стойност плюс, в случай на финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата разходи, директно относими към придобиването или издаването на финансовия пасив. Таксите за управление на получените заеми се разсрочват за периода на ползване на заемите, чрез използване на метода на ефективния лихвен процент и се включват в амортизираната стойност на заемите.

Финансовите пасиви включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Според срока им на погасяване финансовите пасиви се класифицират на дългосрочни и краткосрочни.

Последващо оценяване

Последващата оценка на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както е описано по-долу:

Финансови пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансовите пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, включват финансови пасиви, държани за търгуване, и финансови пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите пасиви се класифицират като държани за търгуване, ако са направени с цел обратно изкупуване в близко бъдеще.

Печалбите или загубите от пасиви, държани за търгуване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Финансовите пасиви, определени при първоначалното им признаване по справедлива стойност в печалбата или загубата, се определят на първоначалната дата на признаване и само ако са изпълнени критериите в МСФО 9.

Дружеството не е определило финансови пасиви като отчитан по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност

Категория „финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност“ включва получени заеми, търговски задължения и други задължения, при които дружеството е станало страна по договор или споразумение и които следва да бъдат уредени в нетно парични средства.

Получените заеми са временно привлечени средства срещу престация от български или чуждестранни банки и други финансови институции, търговски заеми и др. Те се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите. Преки разходи по сделката се отнасят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва. Амортизираната стойност се изчислява, като се вземе предвид всяка отстъпка или премия при придобиването, също такси или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Разходите (изчислени чрез използването на метода на ефективната лихва) се включва като финансови разходи в отчета за печалбата или загубата и други всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

За финансовите пасиви, които се отчитат по амортизирана стойност, печалбата или загубата се признава в печалбата или загубата за периода, когато финансовият актив или финансовият пасив се отписва или обезценява и чрез процеса на амортизиране.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на едноличния акционер, се признават, когато дивидентите са одобрени на Общото събрание.

Отписване

Дружеството отписва финансов пасив само когато уреди (изпълни) задължението, изтече срокът на задължението или кредиторът се откаже от правата си.

Когато съществуващ финансов пасив е заменен от друг от същия заемодател при съществено различни условия или условията на съществуващо задължение са съществено променени, такава размяна или промяна се третира като отписване на първоначалното задължение и признаване на нов пасив. Разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за печалбата или загубата.

Разликата между балансовата стойност на финансовия пасив, уреден или прехвърлен на друга страна, и заплатеното за уреждането, включително пари и прехвърляне на непарични активи, се признава в печалби и загуби за периода.

Компенсирание на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират, а нетната сума се отчита в отчета за финансовото състояние, ако има действащо законно право да се компенсират признатите суми и Дружеството има намерение да се уреди на нетна основа, да се реализират активите и уреждат пасивите едновременно.

4.11.3. Деривативи

Деривативни финансови инструменти, включително отчитане на хеджирането

Дружеството не прилага изискванията за счетоводно отчитане на хеджирането.

4.11 Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.12 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой и парични средства по банкови сметки.

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби

4.13 Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Всички транзакции с едноличния собственик на Дружеството са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.14 Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки).

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали на база неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква отпуските да възникват в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Дружеството дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Дружеството внася фиксирани вноски в държавни фондове.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд „Пенсии”, Допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд „Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд „Безработица”, фонд „Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ) и здравно осигуряване (ЗО).

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив и като текущо задължение.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно българското трудово законодателство и Вътрешните правила за определяне на работната заплата, Дружеството като работодател е задължено да изплати от пет до десет brutни месечни заплати на своите служители при пенсиониране в зависимост от прослуженото време. Ако служителят е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия си стаж, той трябва да получи десет brutни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години при същия работодател – пет brutни месечни заплати. Планът за доходи на персонала при пенсиониране не е финансиран.

Дружеството определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране като използва актюерски метод на оценка. Ръководството на Дружеството оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Разходите за пенсионни възнаграждения на служителите, свързани с текущия стаж, са включени в „Разходи за персонала”, а сумата на дисконтирането на задълженията е включена като лихвен разход във „Финансови разходи”. Ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който

възникнат и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, в статия „Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи”.

Задължението за доходи на персонала при пенсиониране, представено в отчета за финансовото състояние се състои от настоящата стойност на задължението за изплащане на тези доходи.

4.15 Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори.

Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.16 Значими преценки и допускания на ръководството при прилагане на счетоводната политика и несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

4.16.1. Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.16.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

4.16.3. Обезценка на вземания

Дружеството използва информация на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит, анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и други за да прецени дали са налице индикации за обезценка, съгласно счетоводната политика до 31 декември 2018 г.

4.16.4. Приходи от договори с клиенти

Прилагането на МСФО 15, изисква дружеството да направи определени преценки относно сумата на прихода, променливото възнаграждение и относно времето на признаване на прихода. Тези преценки се отнасят до:

- Определяне на момента на удовлетворяване на задълженията за изпълнение;
- Разпределяне на цената на сделката;
- Определяне на единична продажна цена.
- Определяне на стойностите, разпределени към задълженията за изпълнение
- Принципал или агент
- Определяне метода на оценка на променливото възнаграждение - право на връщане, отстъпки, задължения към клиента, и др опции.

Дружеството е направило следните преценки и допускания, които оказват съществено влияние върху определянето на размера и времето на признаване приходите от договори с клиенти:

- Определяне на времето за удовлетворяване на задълженията и момента на изпълнение на задълженията за изпълнение.

В по-голямата част тези договори се признават по метода – удовлетворяване задължението за изпълнение и признава приходи с течение на времето.

- Разпределяне на възнаграждението към задълженията за изпълнение

Всички договори се сключват по определената тарифа и включват фиксирана единична цена за всеки договор (за всеки вид такса). Дружеството е в състояние да определи разпределението на общата цена на договор за всеки обект на база на обхвата на стоките/ услугите по договора, които формират задълженията за изпълнение.

- Определяне на цената на сделката

Разпределяне на цената на сделката спрямо задълженията за изпълнение се извършва на база единични продажни цени (договорни или пазарни).

- Принципал или агент

Дружеството е направило преценка по новият стандарт МСФО 15, че дружеството е агент на електрическа енергия. Следователно, приходите от тези дейности са представени в отчета за всеобхватния доход на „нетна“ база.

4.16.5 Обезценка на финансови активи **Очаквани кредитни загуби**

Подход за обезценка на парични средства в банки

Дружеството прилага стандартизирания подход за изчисление на очакваните кредитни загуби на паричните средства в банки, като за определяне на загубата от неизпълнение в параметрите на модела се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Дружеството е депозирало паричните си средства. Тези кредитни рейтинги са присъдени основно от следните институции: Moody's, Standard and Poor's, Fitch, Българска Агенция за Кредитен рейтинг.

Подход за обезценка на търговски и други вземания

За целта е приложена практически целесъобразна мярка по МСФО 9 и е създадена матрица на провизиите, чрез която се изчисляват очакваните кредитни загуби по търговски вземания и активи по договори с клиенти. Вземанията се категоризират по просрочие и се групират по вид и клиентски сегменти с различни модели на кредитни загуби.

За изходни данни относно търговските вземания, Дружеството използва натрупания си опит в областта на кредитните загуби по такива инструменти, за да оцени очакваните кредитни загуби. Ползваните исторически данни са за периоди от 3 до 5 години назад, групирани по вида и съответните модели на клиентски сегменти, и коригирани с прогнозни фактори за икономическата среда, при необходимост.

5 Машини и съоръжения

В материалните активи на дружеството са включени закупените компютърна техника, офис обзавеждане и транспортни средства. Балансовите стойности са както следва:

Към 31 декември 2018 г.	Компютърна техника ‘000 лв.	Транспортни средства ‘000 лв.	Други активи ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Отчетна стойност:				
Към 1 януари 2017 г.	39	-	2	89
Придобити	14	47	1	62
Към 31 декември 2017 г.	53	47	3	103
Придобити	13	-	-	13
Към 31 декември 2018 г.	66	47	3	116
Амортизация:				
Към 1 януари 2017 г.	(20)	-	-	(20)
Начислена амортизация за периода	(17)	(13)	(1)	(31)
Към 31 декември 2017 г.	(37)	(13)	(1)	(51)
Начислена амортизация за периода	(15)	(12)	(1)	(28)
Към 31 декември 2018 г.	(52)	(25)	(2)	(79)
Балансова стойност:				
Към 31 декември 2017 г.	16	34	2	52
Към 31 декември 2018 г.	14	22	1	37

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Дружеството не е заложило машини и съоръжения

като обезпечения по свои задължения.

6 Нематериални активи

Нематериални активи на Дружеството включват лицензия № Л-422-11, издадена за срок от 10 години от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) на 31.03.2014 г. за организиране на борсов пазар на електрическа енергия, платформа за търговия на борсов пазара, сегмент „ден напред“, платформа за двустранно договаряне и платформа за пазарен сегмент „в рамките на деня“.

Балансовите стойности са както следва:

Към 31 декември 2018 г.	Платформи за търговия ‘000 лв.	Лицензии ‘000 лв.	Програмни продукти ‘000 лв.	Други ‘000 лв.	ДНМА в процес на изграждане ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Отчетна стойност						
Към 1 януари 2017 г.	616	15	3	59	-	693
Придобити	-	-	-	33	46	79
Към 31 декември 2017 г.	616	15	3	92	46	772
Придобити	152	-	2	-	152	306
Отписани	-	-	-	-	(155)	(155)
Към 31 декември 2018 г.	768	15	5	92	43	923
Амортизации						
Към 1 януари 2017 г.	(89)	(4)	(1)	(2)	-	(96)
Начислена	(130)	(1)	(1)	(16)	-	(148)
Към 31 декември 2017 г.	(219)	(5)	(2)	(18)	-	(244)
Начислена	(147)	(2)	(1)	(21)	-	(171)
Към 31 декември 2018 г.	(366)	(7)	(3)	(39)	-	(415)
Балансова стойност						
Към 31 декември 2017 г.	397	10	1	74	46	528
Към 31 декември 2018 г.	402	8	2	53	43	508

Няма нематериални активи, които да са предоставени като обезпечение на задължения на дружеството.

ДНМА в процес на изграждане включва платформа „В рамките на деня“ (IDM), която е пусната в експлоатация в първото тримесечие на 2018 г., както и регистрация на търговски марки на ЕС и марки по Мадридската спогодба за територията на Сърбия, Македония, Турция, Албания, Босна и Херцеговина и Черна гора, част от които се регистрират за индекси като наименование на търговска наименование /марка/ с оглед предстояща търговия с енергийни фючърси с финансова доставка

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация“.

7 Отсрочени данъчни активи

Всички отсрочени данъчни активи и пасиви са признати в Отчета за финансовото състояние.

Отсрочени данъчни активи/(пасиви)	01 януари 2018 г.	Признати в други всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2018 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Обезценка	-	6	69	75
Компенсирани отпуски	2	-	3	5
Неизплатени доходи физ.лица	5	-	(3)	2
Пенсиониране	-	-	1	1
	<u>7</u>	<u>6</u>	<u>70</u>	<u>83</u>
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	<u>7</u>			<u>83</u>
Нетно отсрочени данъчни активи	<u><u>7</u></u>			<u><u>83</u></u>

8 Търговски и други вземания

	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Вземания от клиенти	25,017	20,669
Разчети за гаранции и депозити	3	3
Натрупана обезценка на търговски вземания	(683)	-
Финансови активи	24,337	20,672
ДДС за възстановяване	4,856	6,003
Нефинансови активи	4,856	6,003
	<u><u>29,193</u></u>	<u><u>26,675</u></u>

Движение на обезценката на търговски вземания

	2018 г. ‘000 лв.
Салдо на 1 януари обезценка по МСС 39	-
Търговски вземания / Първоначален ефект от прилагането на МСФО 9	(1)
Салдо на 1 януари 2018 г. (преизчислено)	(1)
Начислена през периода	(682)
Търговски вземания	(682)
Обща натрупана обезценка към 31 декември 2018 г.	(683)

Към 31 декември 2018 г. Дружеството има вземане в размер на 6,745 хил. лв. от Контрагент, който е подал молба в Търговския регистър за откриване производство по несъстоятелност. Ръководството на дружеството е взело решение да обезцени вземането в размер на 10% или 675 хил.лв.

9 Вземания от други свързани лица

	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Дружества по общ контрол на Българската държава		
АЕЦ Козлодуй ЕАД	-	8,230
Булгаргаз ЕАД	-	1
	<u>-</u>	<u>8,231</u>

Към 31 декември 2017 г. дружеството отчита вземания от свързани лица. Едноличен собственик на капитала до 15.02.2018 г. е „Български енергиен холдинг“ АД,

10 Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Парични средства в банкови сметки	68,994	57,150
Парични средства в каса	1	2
Ефект от прилагане на МСФО 9	(66)	-
	<u>68,929</u>	<u>57,152</u>

Дружеството няма блокирани пари и парични еквиваленти.

Към 01.01.2018 г. е изчислена обезценка на пари и парични еквиваленти, съгласно приетата методика в счетоводната политика на Дружеството, съгласно изискванията на МСФО 9, в сила от 01.01.2018 г. в размер на 55 хил.лв. Обезценката, нетно от данъци е отчетена в неразпределена печалба от минали години в Собствения капитал. Към 31 декември очакваната кредита загуба е 66 хил. лв..

11 Собствен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството към 31 декември 2018 г. се състои от 217 664 на брой напълно платени обикновени акции с номинална стойност в размер на 10 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	Брой обикновени акции	Регистриран и емитиран капитал
	брой	‘000 лв.
На 31 декември 2018 г.	217,664	2,177
На 31 декември 2018 г.	<u>217,664</u>	<u>2,177</u>

Едноличен собственик на капитала след 15.02.2018 г. е „Българска фондова борса“ АД, ЕИК 030412611

Горепосочената промяна е следствие на Решение С(2018)572 на Европейската комисия, с което окончателно се одобрява „Българска Фондова Борса – София“ АД за купувач на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, като се заключава, че продажбата се извършва по начин, който удовлетворява ангажиментите, поети от „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД пред ЕК.

12 Търговски и други задължения

	31 декември 2018 г. ‘000 лв.	31 декември 2017 г. ‘000 лв.
Текущи задължения		
Доставчици на имоти, машини и съоръжения, материали и услуги	38	17
Търговци на електрическа енергия	41,898	4,793
Депозити за участие на борсов пазар	37,177	37,710
Други задължения	26	-
Финансови пасиви	79,139	42,520
Задължения по получени аванси	12,457	15,680
Предплатени годишни такси за следващ период	-	152
Нефинансови пасиви	12,457	15,832
	91,596	58,352

13 Задължения към други свързани лица

	31 декември 2018 г. ‘000 лв.	31 декември 2017 г. ‘000 лв.
Дружества по общ контрол на Българската държава		
АЕЦ Козлодуй ЕАД	-	18,410
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	-	4,527
Мини Марица изток ЕАД	-	130
Национална Електрическа Компания ЕАД	-	7,270
	-	30,337

Към 31 декември 2017 г. дружеството отчита задължения към свързани лица. Едноличен собственик на капитала до 15.02.2018 г. е „Български енергиен холдинг“ АД

14 Задължения към персонала

Задълженията към персонала към 31 декември 2018 г. и към 31 декември 2017 г. са свързани с възнаграждения на служителите и членовете на Съвета на директорите. Те имат текущ характер и се състоят от следните суми:

	31 декември 2018 г. ‘000 лв.	31 декември 2017 г. ‘000 лв.
Заплати и възнаграждения - трудови договори	41	57
Възнаграждения - Съвет на директорите	11	7
Осигуровки	11	11
Здравни осигуровки	4	4
Неизползван отпуск	50	26
Обезщетения при пенсиониране	14	3
	131	108

15 Данъчни задължения

Данъчните задължения към 31 декември 2018 г. са както следва:

	31 декември 2018 г.	31 декември 2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Данък върху дохода по ЗКПО	77	4
Данък върху доходите на физически лица	12	12
Разчети за акцизи	65	26
Други данъци	2	1
	156	43

16 Приходи

16.1. Приходи от договори с клиенти

	2018 г.	2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
<i>Приходи от такси</i>		
Такса оборот	4,022	1,924
Годишна такса	1,141	946
Такса сетълмент	881	290
Докладване на данни	263	191
Приходи от такса участие	420	144
Такса обучение	165	30
Други такси	313	19
	7,205	3,544

Подходът за признаване на основни видове приходи по договори с клиенти са оповестени в Бележка 4.4.1

16.2. Приходи и разходи от сделки на електрическа енергия на организиран борсов пазар

	2018 г.	2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
<i>Сделки от покупко-продажби на електрическа енергия на борсов пазар</i>		
Приходи от продажби на електрическа енергия	978,812	614,004
Разходи за покупка на електрическа енергия	(978,812)	(614,004)
Приходи от „Цена Задължение към обществото“	5,621	3,077
Разходи за „Цена Задължение към обществото“	(5,621)	(3,077)
	-	-

Признаване на приходите

	2018 г.	2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Момент във времето за признаване на приходите		
Услуги, прехвърлени в течение на времето	7,205	3,544
Общо приходи от договори с клиенти	7 205	3 544

Допълнителни разяснения относно приходите от продажби са изложени в Пояснение 4.4

17 Други доходи от дейността

	2018 г.	2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Приходи от неустойки	297	48
Приходи от финансиране	-	34
Други приходи	1	-
	298	82

18 Разходи за материали

Разходите за материали са следните:

	2018 г.	2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за офис консумативи	(2)	(4)
Разходи за течни горива	(4)	(5)
Разходи за рекламни материали	(9)	(4)
Разходи за канцеларски	(4)	(2)
Разходи за други материали	(7)	(11)
	(26)	(26)

19 Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2018 г.	2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Разходи за данъци и такси, в т.ч. такси за управление на платформата в т.ч.	(944)	(629)
<i>такса по опериране на платформите</i>	(578)	(409)
<i>„Ден напред и „в рамките на деня“ - Nordpool</i>		
<i>такса по опериране на платформа за</i>	(131)	(120)
<i>двустранно договаряне - Trauport</i>		
<i>такса Nemo</i>	(77)	(47)
<i>такса Europex</i>	(39)	(39)
<i>такса Opscom</i>	(20)	(8)
<i>такса XBID</i>	(90)	-
<i>такса КЕВР -лицензионна такса</i>	(4)	-
<i>разни такси</i>	(5)	-
Докладване на данни Фаза 1	(105)	(80)
Докладване на данни Фаза 2	(106)	(79)
Разходи за наем на офис помещение	(35)	(35)
Разходи за други външни услуги	(59)	(29)
Комуникации	(13)	(10)
Разходи за счетоводно обслужване	(5)	(4)
Разходи за застраховки	(12)	(2)
Разходи за услуги МПС - управленска дейност	(3)	(2)
Разходи за реклама	(13)	(1)
	(1,295)	(871)

Начислените за годината суми, предоставени от регистрирания законов одитор са в размер на 12 хил лв

20 Разходи за възнаграждения и социални осигуровки

	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Заплати и възнаграждения - трудови договори	(521)	(406)
Заплати и възнаграждения - Съвет на директорите	(155)	(90)
Социални осигуровки	(100)	(84)
Други осигуровки и надбавки	(109)	(134)
Неизползван отпуск	(22)	(7)
Обезщетение при пенсиониране	(11)	-
	(918)	(721)

21 Разходи за обезценки

	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Разходи за обезценка на търговски вземания	(682)	-
Разходи за обезценка на парични средства	(10)	-
	(692)	-

22 Други разходи

Другите разходи на Дружеството включват:

	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Разходи за командировки	(45)	(36)
Разходи за местни данъци и такси	(3)	(2)
Други	(25)	(11)
	(74)	(49)

23 Финансови приходи и разходи

Финансовите приход и разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2018 г.	2017 г.
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от лихви по разплащателни сметки	14	12
Финансови приходи	14	12
Разходи за лихви за данъци, такси и държавни вземания	(10)	(1)
Разходи за банкови и други такси	(25)	(17)
Печалба от валутни курсови разлики, нетно	(16)	(7)
Финансови разходи	(51)	(25)
Нетни финансови разходи	(37)	(13)

24 Разходи за данъци върху дохода

Признатите разходи за данък върху дохода са базирани на най-добрата преценка от страна на ръководството за очакваната годишна ставка за корпоративен данък за 2018 г., приложена за финансовия резултат, реализиран към 31 декември 2018 г. (годишната ставка за 2017 г. е 10%).

	2018 г. ‘000 лв.	2017 г. ‘000 лв.
Преди данъчно облагане	4,262	1,767
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	(427)	(177)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане:		
Разходи, непризнати за данъчни цели	(97)	(25)
Приходи, неподлежащи на облагане	27	23
Разход за текущ данък върху дохода	(497)	(179)
Разход по отсрочени данъци в резултат на възникване и обратно проявление на временни разлики, нетно	70	2
Разход за данък върху дохода	(427)	(177)

25 Оповестяване на свързани лица

Към датата на финансовия отчет свързаните лица на Дружеството включва едноличния собственик на капитала в лицето на Българска фондова борса АД.

Предприятието оповестява следните свързани лица:

Краен собственик: - Българската държава чрез Министъра на финансите

Едноличен собственик на капитала:

Българска фондова борса АД

Ключов ръководен персонал на предприятието

Васил Димитров Големански – Председател на СД

Никола Веселинов Габровски – Член на СД

Константин Валериев Константинов – Член на СД и Изпълнителен директор

25.1 Условия на сделките със свързани лица

Продажбите и покупките от свързани лица се извършват при пазарни условия. Неиздължените салда в края на годината са необезпечени, безлихвени и уреждането им се извършва с парични средства. За вземанията от или задълженията към свързани лица не са предоставени или получени гаранции.

25.2 Разчети със свързани лица - не са налице разчети със свързани лица за 2018

Неуредените разчети със свързани лица са оповестени в бележка 9 Вземания от свързани лица и бележка 1313 Краткосрочни задължения към свързани лица.

25.3 Сделки със свързани лица

Общата сума на сделките със свързани лица за текущия и предходен отчетен период са представени в таблицата по-долу.

		Изплатен дивидент
		‘000 лв.
<i>Дружества от групата:</i>		
Българска фондова борса АД	31.12.2018	715
Българска фондова борса АД	31.12.2017	-
Общо:	31.12.2018	715
Общо:	31.12.2017	-

25.4 Сделки с други свързани лица

Общата сума на сделките със свързани лица за текущия и предходен отчетен период са представени в таблицата по-долу.

		Продажби на свързани лица	Покупки от свързани лица
		‘000 лв.	‘000 лв.
<i>Дружества под общ контрол на Българската държава</i>			
НЕК ЕАД	31.12.2018		
НЕК ЕАД	31.12.2017	222	103,568
АЕЦ Козлодуй ЕАД	31.12.2018		
АЕЦ Козлодуй ЕАД	31.12.2017	258	333,750
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	31.12.2018		
ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД	31.12.2017	242	123,005
Мини Марица Изток ЕАД	31.12.2018		
Мини Марица Изток ЕАД	31.12.2017	3,574	-
Булгаргаз ЕАД	31.12.2018		
Булгаргаз ЕАД	31.12.2017	4	-
Общо:	31.12.2018	-	-
Общо:	31.12.2017	4,305	560,323

25.5 Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

Краткосрочни възнаграждения	2018 г.	2017 г.
	‘000 лв.	‘000 лв.
Заплати	(155)	(90)
Социални разходи	(8)	(9)
Разходи за социални осигуровки	(6)	(6)
Общо за периода	(169)	(105)

26 Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг. Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние. Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотека или залог върху имуществото на Дружеството.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

27 Ангажименти и условни активи и пасиви

Към 31 декември 2018 г. няма предявени правни искове към Дружеството.

През 2018 г. БНЕБ ЕАД е подало молба, на основание чл.629, ал.4 от ТЗ, във вр. с чл.625 от ТЗ, за присъединяване като Кредитор в производството по търг. дело № 2347/2018 г. по описа на СГС, Търговско отделение, VI-7 състав, образувано по подадена молба от „ПАН ИНТЕРТРЕЙД“ ЕООД за откриване на производство по несъстоятелност на длъжника „ЕНЕРДЖИ ПАУЪР“ ЕООД. По делото са проведени открити съдебни заседания на дати 08.01.2019 г., 19.02.2019 г. и 19.03.2019 г., като същото е отложено за изготвяне на заключение по финансово-икономическа експертиза и е насрочено за 14.05.2019 г.

Поети ангажименти пред Европейската комисия

По силата на чл. 9 от Регламент 1/2003 „Български енергиен холдинг“ ЕАД /“БЕХ“ ЕАД/ и неговите Принадлежащи предприятия - “НЕК“ ЕАД, „ТЕЦ МИ-2“ ЕАД, и „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, както и „Българска независима енергийна борса“ ЕАД са предложили Ангажименти пред Европейската комисия в контекста на разследването по дело АТ.39767-БЕХ Електричество, образувано на 27.11.2012 година.

С Решение С(2015) 8860 от 10.12.2015 г. по дело АТ.39767 БЕХ – Електричество, ЕК утвърди като правно обвързващи Ангажиментите в период за пет години от началната дата на опериране на платформата ден напред (ПДН), предложени от „БЕХ“ ЕАД, „НЕК“ ЕАД, АЕЦ Козлодуй“ ЕАД, „ТЕЦ МИ-2“ ЕАД и „БНЕБ“ ЕАД и прекрати производството.

Въз основа на цитираните Ангажименти е изготвено Споразумение между страните, по силата на което „БЕХ“ ЕАД поема ангажимент да гарантира, че всяко едно от принадлежащите му предприятия, а именно „НЕК“ ЕАД, „ТЕЦ МИ-2“ ЕАД и „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД ще способства за осигуряване на ликвидност на борсовия оператор на електрическа енергия, предоставяйки посочените в Ангажиментите количества на платформата „Пазар ден напред“ от датата, на която стартира борсовият пазар в Република България. Следва да се отбележи, че ликвидността на пазара на електрическа енергия се осъществява от „НЕК“ ЕАД, „ТЕЦ МИ-2“ ЕАД и „АЕЦ Козлодуй“ ЕАД чрез подаването на оферти за продажба на електрическа енергия в условията на солидарност за всички дни на търговия.

Съгласно Ангажиментите „БЕХ“ ЕАД поема задължението да отдели „БНЕБ“ ЕАД от структурата си и да прехвърли собствеността на капитала на „БНЕБ“ ЕАД на Министерство на финансите до 14 юни 2016 г. чрез сключване на окончателно споразумение за прехвърляне. На 13 май 2016 г. БЕХ ЕАД е отправил официално искане до Европейската комисия за удължаване на срока за прехвърлянето на собствеността на капитала върху БНЕБ ЕАД на Министерството на финансите с поне 6 (шест) месеца.

С решения от Европейската комисия неколкратно е удължаван срок за прехвърляне на капитала на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД поради различни решаването на различни процедурни въпроси.

На 26 януари 2018 г. е издадено Решение С(2018)572 ЕК, с което окончателно се одобрява „Българска Фондова Борса“ АД /към 2018 г. Българска Фондова Борса - София“ АД/ за купувач на „Българска независима енергийна борса“ ЕАД, като се заключава, че продажбата се извършва по начин, който удовлетворява ангажиментите, поети от „Български Енергиен Холдинг“ ЕАД пред ЕК. Считано от 15.02.2018г. едноличен собственик на капитала на БНЕБ ЕАД е Българска Фондова Борса АД

Към 31 декември 2018 г. Дружеството няма предоставени гаранции, както и издадени записи на заповеди.

28 Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове риск по отношение на финансовите си инструменти - пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Управлението на риска на Дружеството се осъществява от Съвета на директорите.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

28.1 Категории финансови активи и пасиви

Финансови активи	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Кредити и вземания:		
Търговски и други вземания	24,337	20,672
Вземания от свързани лица	-	8,231
Пари и парични еквиваленти	68,929	57,152
	93,266	86,055
Финансови пасиви	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:		
Заеми		
Търговски и други задължения	79,139	42,520
Задължения към свързани лица		30,337
	79,139	72,587

28.2 Анализ на пазарния риск

В резултат на оперативната и инвестиционна дейност, се очаква, че Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени.

28.2.1 Валутен риск

Сделките на Дружеството се осъществяват предимно в български лева. Чуждестранните транзакции на Дружеството са деноминирани основно в евро, което намалява валутния риск практически до минимум.

Към края на отчетния период няма финансови активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута.

28.2.2 Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти основно по отношение на финансовите активи и пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент.

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства и банкови депозити които са с фиксиран лихвен процент, поради което финансовият резултат не е изложен на риск от промяна в пазарните нива на лихвените проценти.

28.3 Анализ на кредитния риск

При осъществяване на своята дейност Дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някои от контрагентите му да не бъдат в състояние да изпълнят изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си. Вземанията на Дружеството са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки. Такива

Българска независима енергийна борса ЕАД
Годишен финансов отчет
31 декември 2018 г.

обезценки са направени за вземания, където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В Дружеството са установени и се прилагат политики и процедури, целящи да минимизират рисковете от неплащане от страна на клиенти, официализирани в Правила за сетълмент на БНЕБ ЕАД. За целите на гарантиране на финансовите си задължения, възникнали в следствие на реализирани сделки на борсовия пазар, всеки търговски участник е необходимо да поддържа обезпечение, което във всеки един момент отговаря на определените за стойността му изисквания.

	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Кредити и вземания	24,313	28,903
Пари и парични еквиваленти	68,929	57,152
	93,243	86,055

	31 декември '2018	31 декември '2017
	'000 лв.	'000 лв.
Брутен размер на търговските вземания	24,997	28,903
Обезценка	(683)	-
Нето	24,314	28,903

Очакваните кредитни загуби се изчисляват на датата на всеки отчетен период. Те са изчислени към 1 януари 2018 г. при първоначално прилагане на МСФО 9 и последващо към 31 декември 2018г.

Следващата таблица съдържа информация за изложеността на кредитен риск от вземанията от клиенти от несвързани лица на Дружеството, при използването на матрицата на провизиите за очаквани кредитни загуби към 31 декември 2018г.:

Финансови активи 31.12.2018	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
	%	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Непадежирали	0,00%	17 720	-	17 720
До 30 дни	0,78%	245	(2)	243
До 60 дни	0,78%	79	(1)	78
До 90 дни	0,78%	19	-	19
Над 90 дни	12,46%	49	(6)	43
Общо		18 111	(9)	18 102

Очакваната кредитна загуба от вземане в размер на 6,747 хил. лв. е изчислена на индивидуален подход. Признатата очаквана кредитна загуба за периода е в размер на 675 хил. лв.

Финансови активи 31.12.2017	Очакван процент на кредитна загуба	Брутна стойност на търговски вземания	Очаквана кредитна загуба	Нетна стойност на търговски вземания
		% '000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Непадежирали	0,00%	19 881	-	19 881
До 30 дни	0,00%	-	-	-
До 60 дни	0,78%	0	-	0
До 90 дни	0,78%	0	-	0
Над 90 дни	12,46%	12	(1)	11
Общо		19 893	(1)	19 892

28.4 Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на финансовите задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната и инвестиционната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Дружеството държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер.

Към 31 декември 2018 г.

	Договорени парични потоци	6 месеца или по - малко
	'000 лв.	'000 лв.
Търговски и други задължения	79,139	79,139
Общо:	79,139	79,139

Към 31 декември 2017 г.

	Договорени парични потоци	6 месеца или по-малко
	'000 лв.	'000 лв.
Търговски и други задължения	7,713	7,713
Задължения към свързани лица	4,315	4,315
Общо:	12,028	12,028

29 Оценяване по справедлива стойност

Дружеството групира активите и пасиви, отчитани по справедлива стойност в три нива въз основа на значимостта на входящата информация, използвана при определянето на справедливата стойност на активите и пасивите. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;

2 ниво: входяща информация, различна от пазарни цени, включени на ниво 1, която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив, или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и

3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив, която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация, използвана за определянето на справедливата му стойност.

30 Събития след датата на отчета

След датата на финансовия отчет не са настъпили коригиращи и некоригиращи събития, които да окажат влияние на финансовия отчет.

31 Оповестяване съгласно законови изисквания

Този годишен финансов отчет е одитиран от одиторско дружество Ейч Ел Би България ООД, на основание договор сключен между Българска независима енергийна борса ЕАД и Ейч Ел Би България ООД.

32 Одобрение на финансовия отчет

Годишният финансов отчет за годината завършваща на 31 декември 2018 г. е одобрен и приет от Съвета на директорите на 28 март 2019 г.